
3 1761 07432679 4

Til Tante Benedikt
fra Erik!
Maj 1902.

614

[illegible]
[illegible]
May 1902

MANDDOM

EDVARD BLAUMÜLLER

MANDDOM

BLANDEDE DIGTE

KØBENHAVN

GYLDENDALSKE BOGHANDELS FORLAG (F. HEGEL & SØN)

TRYKT HOS J. JØRGENSEN & CO. (M. A. HANNOVER)

1900

INDHOLD

Side

Baruch de Spinoza.

B. de Sp., født i Amsterdam 1632 i en indvandret portugisisk Jødefamilje, studerede oprindelig jødisk Teologi. Utilfredsstillet herved lod han sig hos Fritænkeren og Lægen Frants van den Ende lære Latin og førtes omsider under Påvirkning af sin Ven, Lægen Ludvig Meyer ind i Studiet af den cartesianske Filosofi. Gennem en kritisk Fremstilling af Systemets Principer, arbejdede han sig ud til en selvstændig Anskuelse, der dog først fremtrådte i sin fulde Ejendommelighed gennem de i hans Dødsår udkomne Afhandlinger og Breve. Efter at være bleven offenlig udstødt af Synagogen og forvist fra Amsterdam, opholdt han sig forskellige Steder, senest i Haag, idet han ved Siden af sine Studier og for at forskaffe sig det daglige Brød, beskæftigede sig med Slibning af optiske Glas. Han døde den 21. Februar 1677 af Brystsyge.

I.

1.

Herre, du hvis Navn Serafer nævne,
dèr du troner højt i gyldne Sale,
Herre, lyt i Nåde til min Tale,
se, du selv har sat din Tjæner Stævne!

Mig, den ringeste af Israels Sønner,
har du åbnet Toras hellige Rulle,
ladet ak, en Mand, du drog af Mulde,
bære for dit Åsyn Folkets Bønner.

O, mit Hjærte jubler ved din Nåde,
svulmer højt af Glæde og af Lykke.
Ingen Angester min Sjæl kan trykke,
ti i alt skal du alene råde.

Gå foran, min Gud, naar jeg skal drage
ud med Hjorden på de grønne Enge,
vær vor Fører, når fra Mark og Vænge
jeg om Aftnen vender træt tilbage!

Og når dine Fjenders Had og Harme
raser mod mig, giv mig Løvens Tænder!
Men ifald de segner, mine Hænder,
grib mig da i dine stærke Arme!

2.

Herrens Lov går frem på Jorden,
stærk som Solen, sejersæl,
driver Natten fra mit Øje,
spreder Klarhed i min Sjæl.

Herrens Vidnesbyrd er trofast,
giver ikke Kød til Pris,
Dåren gør hans Ord forstandig,
en enfoldig gør det vis.

Herrens Bud er mørke Druer,
modnede i Solens Glød,
hans Befaling Druehonning,
gyldenklar og sukkersød.

Og hans Tjæner, Herrens Tjæner,
se, hans Lod er god og skøn!
Om han gør sin Husbonds Vilje,
hvo kan måle da hans Løn!

Véd dog ingen ret at røgte
sent og tidlig tro sit Kald,
véd dog ingen, selv den bedste,
Tal på sine Fejl og Fald.

Herre, lad mig aldrig savne
din Barmhjærtighed, din Trøst!
Rens mit Hjærte alle Dage
nådig for dets skjulte Brøst!

Og bevar det, at din Tjæner
ej sig selv skal tykkes stor,
lad ham ej letfærdig lytte
til en løjet Visdoms Ord!

Lad hans Tanke og hans Tale
aldrig blive dig til Sorg!
Amen, Amen! Vor Genløser,
Frelsens Fjæld og faste Borg!

3.

Hos van den Ende sad jeg nys
og talte med hans lærde Datter.
På Bordet lå en Bog, der har
en vis Cartesius til Forfatter.

Tilfældig faldt det store Bind
af Pergament i mine Hænder.
»For Guds Skyld«, bruste Frøknen op,
»tag jer iagt! Den Bog, den brænder«.

Jeg blev forskrækket. Slap den strax.
Hvorpå vi begge brast i Latter.
»Hvad er det for en Bog?« Hun blev
alvorlig: »En, jeg højlig skatter.

Min allerbedste. Men en Bog,
hvormed man dog bør handle varlig —
og for en Synagogens Mand,
som eder, Baruch, grumme farlig.«

Hun tog sin Lut. Hun spiller smukt
og har en spæd men skolet Stemme.
Min Tanke kresed om hint Værk,
der stadig lå på Bordet fremme.

På engang skreg hun: »Ved I hvad?
Det overstiger mine Kræfter.
Her sidder jeg og kvidrer løs —
og I, I hører ikke efter . . .

Nu skal I gå. Tag Stokken med
og Hatten dér i Vinduskarmen«.
Hun skød mig ud. Men stak mig først
på Tærsklen Bogen under Armen.

———

4.

Jeg har gransket denne høje Visdom,
lyttet til det tankeklare Sprog;
dybt betagen har jeg trot at finde
Herrens Ord i denne Mesters Bog.

Men er Lovens Bog alene Herrens?
Taler han da kun fra Rullens Blad?
Vifted ej hans Ånd mig her imøde,
højned Tanken, gjorde Hjærtet glad?

Ja, og dog fornam jeg som en Gysen
risle mig fra Hoved ned til Hæl;
ti den rummed også noget andet,
fremmed, der berusede min Sjæl.

Ak, og netop noget, jeg har længtes
efter fra min Ungdoms første År,
åben Trods mod tomme Traditioner,
åben Tvivl, hvor Troen ej forslår.

Om jeg til min Lykke just har fundet
denne Visdoms Bog ved Skæbnens Spil?
Jeg har læst, og jeg har måttet læse,
ske mig så forresten, hvad der vil!

5.

På Synagogens Stol
jeg Loven tolked.
I Flok sad ved min Fod
Forsamlingsfolket.

Min Stemme lød så hult
som i en Grotte,
mens gamle Stier vims
min Tale trådte.

Da lød et Ord om den
fra Rullens Spalter,
der bærer fremmed Ild
på Herrens Alter.

På Panden Angstens Sved
jeg følte springe,
for mine Øjne vred
sig gyldne Ringe.

Jeg stammed, stopped op,
tog på at famle,
og mine Tanker knap
jeg kunde samle.

De trode, jeg var syg,
men tog det rolig;
en Tjæner fulgte mig
hjæm til min Bolig.

Men denne Talerstol,
den bedste, største,
betræder nok min Fod
ej for det første.

6.

I Kanaans Dale der voxer en Blomst,
den er så sælsom at skue,
dens Stængel er tornet, dens Blade ru,
forbrændte af Solens Lue.

Helst skyder den frem på et ensomt Sted,
som oftest i Klippernes Revner,
og slår sin Rod i den karrige Muld,
som Fjældets Blokke den lævner.

Dér voxer den da sin langsomme Væxt,
mens Vinter skifter med Sommer;
hver Vår den sætter et eneste Blad,
til Tidernes Fylde kommer.

En Morgen, når Hyrden driver sin Flok
foran sig op over Hældet,
da står den i flammende purpurrødt
og blomstrer oppe på Fjældet.

Men lukker han ej sine Øjne i,
og vender han ej sine Veje,
da gribes hans Sjæl af et vildt Begær
den dejlige Blomst at eje.

Og har dens stærke, berusende Duft
blot slået ham én Gang imøde,
da drikker han Gift af dens Blomsterkalk,
da dufter den ham tildøde . . .

Som Hyrden drev jeg min Herres Hjord
langs Stien på Bakkehældet,
da øjned jeg Tankens strålende Blomst,
der smiled mig til fra Fjældet.

Jeg svigted mit Kald og ilede did,
ti Duften slog mig imøde . . .
Jeg plukked hin Blomst og føler grant,
den dufter min Sjæl tildøde.

7.

Min Dør er lukket Nat og Dag
for alle, for min bedste Ven.
Min Søster Mirjam kom igår,
men måtte — harmfuld — gå igen.

Selv går jeg ikke mere ud,
har glemt, hvor mine Venner bor.
Mit Folk og Synagogens Folk
endnu bestandig syg mig tror.

Hvem skulde jeg vel tale med?
Forstå mig vilde ikke én.
Van Endes Datter har kun Spot,
Rabbinerne slår kun med Sten.

Så dvæler jeg da ensom her,
hvor Mørket gør mig næsten blind,
en Grubler og en Tvivlens Mand,
der fanges i sit eget Spind.

Mit Selskab er en Edderkop.
Den sidder stille i sin Krog.
Tit står jeg og beundrer den —
du store Gud, hvor er den klog!

Hvor ved den ikke god Besked
med hver en Maske i sit Næt!
Og brister en, hvor hurtig er
den ikke på den såre Plet!

Når stundom da en Flue fræk
besudler Bogen med sit Skarn,
jeg fanger den med sikker Hånd
og kaster den i Fjendens Garn.

Det fryder mig at se, hvordan
den spræller for at bjærge sig,
men ruller Vævet om sin Krop
og kværkes, kvæles — just som jeg.

8.

Det falder mig ind til Tider,
at jeg kunde blive så stor, så stor,
at hele den vide Verden
lyttede til mit Ord.

Det bæres mig stundom fore,
at jeg kunde stræve så vidt, så vidt,
at selve Renatus Cartesius
ikke med mig holdt Skridt.

Jeg fristes iblandt til at mene,
at jeg kunde bunde så dybt, så dybt,
som ingen af dem, der fordum
graved i Tankens Krypt.

Nu kan jeg vel sagtens begribe,
at den, der vil række så langt, så langt,
må blive nødt til at give
Afkald på meget og mangt.

Se Lykken, den lader jeg fare,
den fejer jeg gladelig ud og ud,
når blot jeg Stymper ej skulde
miste min Faders Gud!

9.

Se, jeg kaster mig i Støvet,
Israels Konge, hør min Røst!
Lad mig ej forgæves trygle
ved din Fod om Lovens Trøst!

Nattens Vind har hørt min Klage,
Stjærnerne har set min Gråd,
når jeg kasted mig i Lejet,
fredløs, uden Hjælp og Råd.

Nattevinden blidt mig ynked,
sukked for mit Vindus Glar;
selv i Stjærnens strænge Øje
skælved Tåren mild og klar.

O, men du! Du rørtes ikke,
gav mig intet Frelsens Håb.
Er du da ej den, der fordum
hørte vore Fædres Råb?

Ve mig arme! Se, du tier.
Ak, min Gud . . . Skønt hver har sin.
Jeg begynder fast at frygte,
du er ikke længer min . . .

10.

Nu har du dømt. Og jeg har hørt din Dom.
Og alle Bånd, hvormed jeg nys var bastet,
er brustne nu ved selve denne Dom —
velan, jeg tager Handsken, du har kastet!

I Synagogens skumle Buehvælv
har Lovens Schammata sin Genlyd blandet.
Ud gennem Porten gik jeg sidste Gang
forstødt, forskudt, forhånet og forbandet.

Ja, det var Israels Gud, den vrede Gud,
fortærende som Ild, der fælded Dommen.
Den skulde dræbe. Slå mig som et Lyn.
Og se, ved den er just min Frelse kommen.

Jeg bad ham om Velsignelse. Men han —
han gav mig sin Forbandelse istedet.
Nu er jeg fri. Nu er den Lænke sprængt,
som jeg så ofte har med Tårer vædet.

II.

I.

Der sad så mangen en Vismand,
mens Tiderne randt,
med Hovedet dybt i en skimlet,
forgæmt Foliant.

Derude i Verden gik Livet
sin støjende Gang,
de andre, de fødtes, de døde,
de græd eller sang.

Det angik ham ikke. Han vendte
i Bogen et Blad.
Hans Hjærte var ikke bedrøvet
og heller ej glad.

Ti Døgnet og alle dets Drifter,
Forlængsler og Savn,
dem havde han dødet og kendte
dem ene af Navn.

Hans frigjorte Tanke forsøgte,
som Livet det gjaldt,
at finde Tilværelsens Formel,
det ene i alt.

Men Årene gik deres Bane
med Vinter og Vår;
han ældedes, Ryggen blev kroget
og snehvidt hans Hår.

Dog brændte bestandig hans Lampe,
når Morgenen klar
brød gennem de knastede Ruders
forvitrede Glar . . .

Der sad så mangen en Vismand,
mens Tiderne randt,
og søgte den evige Sandhed —
som aldrig han fandt.

2.

Imorges drev jeg rundt i Havnen
forbi de mange mørke Kipper;
så faldt jeg ind etsteds og satte
mig overfor en gammel Skipper.

Vi kom i Snak, med hver sin Pibe
og hver sin Kande Øl paa Bordet.
Om Vær og Vind. Jeg spurgte, lytted,
han førte bred og myndig Ordet.

Det lave Rum var fuldt af Gæster,
der pratedes i alle Kroge.
En Dunst af Øl og tynd Genever
flød rundt i Piberøgens Tåge.

Bag Skænken sad en mæsket Kvinde
og lysked sig med Strikkepinden;
en Tøs betjænte Husets Gæster
og lod dem knibe sig i Kinden.

Min Skipper vidt og bredt fortalte
om Æventyr i fjærne Egne;
han havde togtet rundt i Verden,
var kendt og hjæmme allevegne.

Nu voved han på Grund af Alder
    sig ikke langt i Vest og Øster,
men fragted sin beskedne Skude
    på Byer ved de flamske Kyster.

Forresten var der langtfra sikkert
    bag Zuidersøens Tvillingodde.
Man krydsed dér for Kastevinde
    på Dybder, ingen kunde lodde.

Umuligt, mente jeg. Man måtte
    og skulde altid finde Bunden.
Han tog en Slurk og strøg med Bagen
    af Hånden Skæget tørt om Munden.

Så lagde han en Skrå ved Kinden
    og spytted i en langstrakt Stråle:
»Men hvis nu ingen Bund der findes,
    så kan man spare sig at måle.«

»Den findes.« »Ja de fleste Steder,
    og navnlig inde under Kanten.«
»Hvis jeg var Skipper, sprang på Dybet,
    det dybeste, jeg ud og fandt den.«

Den gamle slog sit Krus i Bordet
og råbte op — hans Stemme skælved:
»I er jo gal. I kan forsøge,
så går I lige lukt til Helved.«

De nærmeste for op og glode
forbavsede, med Øjne sløve.
Jeg rejste mig og gav ham Hånden:
»Måske. Jeg vil i alt Fald prøve.«

3.

Dér pløjer de Vismænd i Nætter og Dage
de vildsomme Bølgers vidtløftige Hav.
De har deres Søkort, de har deres Mærker
og hører som Skipperne hver til sit Lav.

Og Lavet bestemmer, hvad Skuden kan bære,
hvormed den bør fragtes, ifald den er tom.
På grundede Farvande lægges der Bøjer,
som Hvermand skal knibe sig udenom.

Forresten har Skipperen nok med at sejle,
han måler ej Bredden på Bælt eller Sund;
og torner han ud over Storhavets Dybder,
han lodder dem ikke, de er uden Bund.

Men heldigvis hører jeg ikke til Lavet.
Jeg tror ikke på det. Jeg ved, det er sprængt.
Min Mester Cartesius lærte mig tidligt
at vrage de Tanker, som andre har tænkt.

Han lagde mig Tvivlerens Blylod i Hånden.
Selv måtte jeg lodde hver eneste Stund.
Forslog ikke Snoren, så skulde den øges,
til Blyet berørte Problemernes Bund.

Det lærte han mig. Og jeg priser hans Visdom,
jeg kalder ham Mester og finder ham stor.
Og dog har på ét Punkt han visselig fejlet:
Han trode, det hele var gjort med en Snor.

De evige Dybder, dem lodder man ikke,
for dem er en Blyvægt for lidet massiv,
på dem må man selv gå tilbunds uden Bæven,
de kræver en Mand, de forlanger et Liv.

4.

Mens jeg sleb en optisk Linse,
drog den tør,
kom Værtindens Børn og dundred
på min Dør.

Vi er blevne Venner over
al Forstand;
længe var jeg en skinbarlig
Bussemand.

Mine lange sorte Lokker,
svære Bryn —
aldrig skued deres Øjne
værre Syn.

Men omsider blev jeg Kravlet
til Behag,
og nu har jeg dem på Døren
hver en Dag.

Nå, de spreder tit min Himmels
gråt i gråt,
deres glade Barnepludren
gør mig godt.

Altså larmed hele Flokken
bag min Ryg,
Dirk og Pieter havde fanget,
tænk, en Myg!

Og jeg skulde for at gøre
dem tilpas
låne dem mit store, fine
Brændeglas.

For de vilde se, hvor hæsligt
Dyret lod,
det, som ofte havde drukket
deres Blod.

Smilende jeg tog af Skuffen
Glasset frem,
og så stod de da og kukked
alle fem.

I Begyndelsen Forundring
Tungen bandt;
men så kom det: »Hvilken rædsom
Elefant!«

Underligt, som Børn og voxne
dog er ens,
kun forskellige i Længden —
deres Bens.

Altid skal den Myg, der stak den
store Snes,
bringes under Brændeglasset
og beses.

Og når Snesen har betragtet
Dyret grant,
råber den forarget: Hvilken
Elefant!

5.

Der ligger udenfor den lille By,
hvori jeg bor, et gammelt, fredet Hegn
med kæmpehøje Træer — en Sjældenhed
på denne flade, skovforladte Egn.

Dog var det Synd at sige, Byens Folk
de Søgnedage søger den for tit.
Det er jo Bønder. De må slide hårdt,
og deres Længsler rækker ikke vidt.

Kun i den lyse Maj og ud på Høst
begiver Mænd og Kvinder her omkring
sig did til flere Dages Fest med Drik
og Dans og mange andre slemme Ting.

I Reglen har man altså denne Lund
alene for sig selv den længste Tid,
såvel om Somren, når dens Løv er grønt,
som sent på Vintren, når den skinner hvid.

Jeg går dog for det meste ej så langt,
men standser gærne på den åbne Vej
og ser på Afstand hundred Kroners Hvælv
fortones, æltes sammen til en Dej.

Ti selve Massen, formfuld, fast, solid,
forsvinder, når man kommer altfor nær,
forvandler sig til Bøg og El og Ask,
og jeg vil Skoven, ikke disse Træer.

Det enkelte er intet. Tomt Bedrag.
En Modus, som gør på Naturen Brud.
Min Sjæl begærer noget helt og strakt,
Naturen selv, Substansen, som er Gud.

Dog stundom vover jeg mig længer frem,
betræder vel endog den grønne Lund,
når Tågen står som Røg omkring dens Træer,
men også ellers i en Skumringsstund.

Da flakker ene jeg i Skovens Dyb,
forvilder mig imellem Busk og Krat,
fordi jeg vil forvildes, dér jeg går,
vil hildes, hylles ind i Altets Nat.

Og synger så en Fugl — jeg ved ej hvor,
fra dunkle Verdener den bær mig Bud —
da føler jeg mig lykkelig og fri,
ja mer end lykkelig — salig i Gud.

6.

Min gode Ven, Simon de Vries,
som jeg har kendt, Gud ved hvorlænge,
har hørt, jeg er i trange Kår
og sendt en syndig Hoben Penge.

Den kære Sjæl! Jeg er ham dybt
forbunden for hans gode Vilje.
Naturligvis, jeg kunde godt
behøve snart en ny Chenille.

Min Slobrok spinder også svært,
den er itu og det alvorlig;
en Rådmand, som forgangen Dag
besøgte mig, fandt .den for dårlig.

Han tilbød mig en splinterny,
hvorfor jeg skyldigst takked Manden,
men spurgte, om jeg selv ved den
Beklædning også blev en anden.

Og føjed til: Det Kød, man bær,
må være mere værd end Sækken.
Han lo: I er en Filosof.
Så gik han, og jeg slap med Skrækken.

Ti hvortil denne Usseldom,
de blanke Penge, bløde Klæder?
Jeg kommer lidet ud blandt Folk
og nyder aldrig Selskabs Glæder.

Min Middagsmad er Havregrød,
hvori et Par Rosiner flyver.
Den smager mig og er ej dyr,
den koster mig tre, fire Styver.

En Kande Øl hver Ugedag,
to halve Flasker Vin hver Måned . . .
Ifald min Rådmand hørte det,
så gik han sagtens hen og dåned.

Forresten ryger jeg Tobak.
En Pibe har mig ofte trøstet.
Når Hosten plager mig iblandt,
så linder den så godt for Brystet.

Og derfor, kære Simon Vries,
min gode Ven, jeg kendte længe,
jeg takker for dit Tilbud — men
behold du heller dine Penge!

7.

Man spørger mig, hvorfor
jeg ikke mere skriver,
man mener, at jeg bør
udfolde mere Iver.

Ved Gud, om jeg forstår,
hvad mine Venner kræver!
Hvornår har jeg vel lagt
i Skødet mine Næver?

Den hele Dag omtrent
jeg sidder her og sliber,
endskønt af Åndenød
i Brystet Været piber.

Man påstår, derved just
det største jeg forsømmer,
man vil med Vold og Magt,
at Verden mig berømmer.

Som Filosof jeg skal
gå Jorden rundt med Solen
og i en Høresal
bestige Talerstolen.

Umuligt. Sådan som
    der stadig mod mig skråles.
Selv i et Land, så frit
    som dette, knap jeg tåles.

Har ikke snart enhver
    Synode, Kirken sætter,
fordømt min Læres Ord,
    betegnet mig som Kætter.

Men når jeg År for År
    kun holder mig tilbage,
så driver jeg det ej
    ret vidt i mine Dage.

Lad være. Skønt jeg tror,
    den vil det videst drive,
som smelter ind i Gud
    for evigt dér at blive.

Her søger jeg da min
    ratio sufficiens entis.
Dei cognitio
    est summum bonum mentis.

8.

Jeg kom fra Kirke sammen med en Del
af Byens spredte luterske Befolkning.
Den har en Dr. Cordes til sin Præst,
en Teolog med Sans for Skriftfortolkning.

Dertil en hjærtensbrav, oprigtig Mand,
som altid ved at finde Textens Kærne,
djærv i sit Udtryk, myndig af Person;
jeg hører ham iblandt og gør det gærne.

På Vejen hjæm — jeg fulgtes med min Vært,
Hr. Hendrik van der Spyk, en dygtig Maler,
og hans Familje — tog jeg Præknen op,
berømmed både Præsten og hans Taler.

Fru van der Spyk gik som sædvanlig tavs,
men dybt opmærksom ved sin Husbonds Side.
På engang sagde hun: »Der er en Ting,
hvorom jeg gærne gad jer Mening vide.

I er en fremmed. Har en fremmed Tro,
hvorefter Livet vel må kunne vandres.
I alle Fald, I er for god og from
til nogen Tid at ville spotte andres.

Hvad tykkes jer da egenlig om vor?
I sidder stundom inden Kirkens Døre.
Hvad mener I om det, I hører dér?
Kan Kirkens Vidnesbyrd os salig gøre?«

Jeg svared: »Eders Religion er god.
Og salig kan ved den I sikkert blive,
når blot I lever fredeligt og fromt
og altid eders Hjærte Gud vil give.«

Da vi kom hjæm, traf jeg min gamle Ven
og Læge, Ludvig Meyer, på mit Kammer.
Han gør på engang vel imod min Sjæl
og lægger Plastre på mit Legems Jammer.

Den Skælm! Han havde, mens jeg borte var —
det er vel nok for første Gang ham truffen —
benyttet Tiden til at rode frem
en Bunke Tegninger, der lå i Skuffen.

»Og dem har du gjort?« Jo, det havde jeg.
»Dem alle?« »Synes du, der er så mange?
Jeg kan jo ikke altid slibe Glas,
og ofte falder Dagene mig lange.«

»Men du gør Fremskridt. Dette her er Kunst.
Når blot ej Skyggerne var slet så sorte.
Og denne Fiskermand, som er dig selv,
med Medestang og i den bare Skjorte . . .«

Han lo umådeligt. Var himmelglad.
Men holdt på engang inde med sin Latter —
»Se, se! Du har nok også ofret til
den lærde van den Endes lærde Datter.

Hun var i Grunden køn. For spæde Træk.
Men kloge, levende. En sjælden Kvinde.«
Han tøved lidt. »Hør, sig mig, gamle Ven,
var der ej noget mellem dig og hende?«

Med lidt nervøse Hænder ordned jeg
de mange Bøger på mit Bord i Stabler:
»Jeg kan vel tænke mig, som Sladren går,
at du har hørt en Mængde dumme Fabler.

Dengang jeg kom i hendes Faders Hus
i Amsterdam for mange Åar tilbage,
da underviste hun mig i Latin,
når van den Ende havde travle Dage.«

Han afbrød mig med et skalkagtigt Smil:
»I spilled også Lut. Det er dog farligt.«
»Hun spillede og sang. Jeg hørte til.«
»Ja, ja, Fru Musica må omgås varligt.

Men var der ej en anden Ungersvend,
som også — ja I var vel sagtens mange —
men denne kom dèr just på samme Tid
og læste Cicero og hørte Sange . . . «

»Du mener Kerkring. Kære, gode Ven,
kom heller lige strax med Perlesnoren!
Den bliver han dog ingensinde kvit,
den følger ham formodenlig i Jorden.«

»Var det da ikke sandt? Man sagde dog,
at samme Kerkring agter ud dig sejled,
da til den skønnes Gunst ved denne Snor
af flere Tusind Gyldens Værd han bejled.«

»Opdigtelse. Hvor gammel tror du da
hun var, den skønne, som du hende kalder?
Tolv År omtrent.« »Det var jo noget ungt.
Men dette Billed har en ældre Alder.«

»Ja, det er tegnet ved en anden Tid.«
»Du har da altså truffet hende siden?«
»I Amsterdam. Hun bode dér endnu.«
»Hun var for fin!« »Måske var jeg for skiden.«

»Og du forsøgte ej din Lykke?« »Nej.
Jeg arme Krop, der må for Brødet fægte.
Som hist i Himlen, så i mit System,
man giftes ej og tager ej til Ægte.

Men lad nu dette være godt, min Ven!
Nu har du længe nok mig bragt i Knibe.
Vi er jo Filosofer, begge to,
kom lad os få en filosofisk Pibe!«

Han blev da siddende til sent på Nat.
Så red han bort. Jeg gik til min Alkove.
Men kunde dog, endskønt forpint og træt,
for Hoste og for Minder ikke sove.

9.

Det er Søndag. Jeg er ene.
Hele Huset ligger øde.
Mine Værtsfolk er i Kirke,
og jeg hoster mig tildøde.

Nå, jeg klager ellers ikke,
tager alting, som det kommer.
Blot jeg ikke frøs så bittert,
blot det dog var varmt og Sommer!

Hver en Gang for at besøge
Spyks jeg lister ned ad Trappen,
er det, som jeg gik på Rejse,
må jeg svøbe mig i Kappen.

Og når så jeg skal tilbage
opad Trappen, opad efter . . .
stønner jeg, for Kappen vejer
til, og jeg har ingen Kræfter.

Nu idag har dog jeg Stodder
levet højt og spist og drukket;
og jeg er i Grunden ganske
glad, at Huset her er lukket.

Når min sidste Time kommer
med sin Nød og Angst og Jammer,
vil jeg ikke for Alverden
se en fremmed på mit Kammer.

Ensom var jeg alle Dage,
spurgte ej om Flok og Følge,
ensom vil jeg glide, suges
op i Havet som en Bølge . . .

Ikke for at blive borte,
men for, dybt i Dvale bunden,
at formæles med den ene,
ham, fra hvem mit Liv er runden.

Stille, nogen går med Porten!
Trappens Trin jeg hører knirke.
Kan det være Spyks, der kommer
allerede nu fra Kirke?

Tunge Trin. En Kno mod Døren.
»Hvem er det?« . »En Ven i Nøden.«
»Hvilken?« Meyer åbner, smiler:
»Har du flere?» »Dig og Døden«.

Prometeus.

Oppe, hvor en Krans af Tinder
tårner sig i trodsig Svimlen,
af Giganters stærke Hænder
stablede mod Stjærnehimlen,

hvor den lave, blege Fjældurt,
fostret dybt i Bjærgets Kløfter,
varsomt og forknyt imellem
Stenene sit Hoved løfter,

midt i denne Højfjældsørken,
stor og stille, gold og øde,
hvor den nøjsomt vante Stenged
næppe nok vil søge Føde,

ja, hvor ej engang en enlig
Rovfugl har sin Rede fundet,
ligger han, Titanen, henslængt
vingestækket, lænkebundet.

Hvad har da den stærke syndet,
siden han så hårdt må bøde,
bære på en Straf, der martrer
en udødelig til døde?

Hvorfor hakker Ådselgribben
Dag for Dag i Kæmpens Side,
mens han værgeløs, i Lænker,
ser Årtusinderne skride?

Høje Guder har han trodset,
elsket Mennesker, han skabte,
skænket dem ved Byttets Deling,
hvad Olympierne tabte.

Og da Guderne sig hævned,
narrede han Borgens Vægter,
raned Himlens Lys og skænked
det til Jordens mørke Slægter.

Derfor blev til Straf han smedet
fast til Klippens hårde Side,
derfor skal den griske Rovfugl
evigt i hans Hjærte slide.

Stundom rykker han i Lænken,
Klippen vakler, Jorden bæver . . .
Men forgæves. Jærnet skærer
kun tilblods den stærkes Næver.

Billed på de dybe Drifter,
Billed på de høje Længsler,
Billed på en Slægt, der stormer
Himlen og forgår i Trængsler.

Født af Jord, til Jorden bunden,
tvungen ind på mørke Veje,
løfter den sin Hånd mod Lyset,
vil dets klare Stråler eje . . .

Da fortørnes Himlens grumme
Guder, som for Skæbnen råde,
Slægten, den formastelige,
straffes uden Ynk og Nåde.

Mens den slagen, strakt i Støvet
vrider sig i navnløs Smerte,
drikker Tvivlens Grib de bedste
Dråber af dens stolte Hjærte.

Og Årtusinderne rinde.
Samme Nød og samme Klage . . .
Stræbe højt for dybt at styrtes,
sådan føjes Slægtens Sage.

Den vanskeligste Kunst.

I Hindostan en Tyv man fører
for Stormogulen Soliman.
Han gør kun kort Proces, forhører
og dømmer ham til Bål og Brand.

Men Tyven kaster sig i Støvet
og kysser Tronens gyldne Fod:
»O store Sultan, du har øvet
Retfærdighed mod skyldigt Blod.

Og gid min onde Skæbne ramme
enhver af dem, der stander hos,
ifald han gør din Lov tilskamme,
beriger sig på Næstens Gods.

Dog selv i Døden skal din Slave
forstå at vinde sig din Gunst.
Ti víd, til Tak jeg som en Gave
vil lære dig en sjælden Kunst.

En Kunst, som ej sin Mage finder,
som tænder Diamantens Glød,
som Firmamentets Stjærner binder
og frier dig fra Sorg og Død.«

Der lurer Tvivl i Fyrstens Blikke:
»Af slig en Kunst du høster Gavn?
Ved Allah! Så forstår jeg ikke,
hvorfor du stjæler som en Ravn.«

»Stor er din Visdom, som din Nåde,
o høje Sultan Soliman!
Jeg ved Besked med Kunstens Gåde,
men øve den jeg aldrig kan.

Kun en, hvis Hjærte ikke brænder
af Rovbegærets onde Brunst,
kun en, der ejer rene Hænder,
formår at nytte Himlens Kunst.«

De troendes Behersker kalder
sin Storvesir og taler huld:
»På dig, o Hassan, Valget falder.
Forsøg! Du er jo tro som Guld!«

Men se, Vesiren blegner, tøver
og slår urolig Øjet ned:
»Det er vist ikke værd, jeg prøver.
Jeg er for dum. Hvad selv du ved.«

»Din Løn, o Hund, min Vrede være!
Men ved Profetens hellige Grav!
Min fromme Mufti, han skal lære
mig denne Slyngel Kunsten af.«

Dog Mufti blegner på Divanen
og snøvler fromt, med Stemmen brudt:
»Muhammed haver i Koranen
deslige Kunster strængt forbudt.«

Forgæves Fyrstens Blikke lede,
her kommer han såvist tilkort.
Hans bedste Mænd er allerede
forlænge siden tøflet bort . . .

»O, Sultan, gid Profeten øge
din Vælde uden Mål og Tal —
men vil du ikke selv forsøge?
For dig det sikkert lykkes skal.«

Da blegner Fyrsten på sin Trone.
»Hvorledes jeg! Du bliver ved!«
Men slutter i en rolig Tone:
»Din Kunst er svær. Gak bort med Fred!«

Skriftemål.

»Fromme Fader, fromme Fader!
En bodfærdig Synderinde
knæler uset her bag Gitret
for Tilgivelse at finde.

Tænk jer blot! En ung og fornem
Signor har på åben Gade
udenfor mit Vindu trende
Nætter bragt mig Serenade.

Fromme Fader! Hvis I havde
hørt hans Stemme, dyb og mandig,
vilde den vist også ringe
jer for Ørerne bestandig.

O, men denne smukke Signor —
ja, for smuk, det må han være —
har jeg ubarmhjærtig ladet
stå, som intet var påfærde.

Uden blot til Tak for Sangen
Jalousiet op at rulle
har jeg ladet Staklen vente
timevis i Nattens Kulde . . .«

»Trøst dig, Datter! Ej er denne
Synd så grulig, som den lader.
Nå, men et Par mindre Voxlys
er en Ting, der aldrig skader.«

»Fromme Fader! I er altfor
skånsom mod en Synderinde.
Ak, I tror mig ej istand til
bedre Bod for Brøst at binde.

O, men nu skal I dog høre,
hvilken Soning, hvilken Bøde
jeg, bevæget af min Anger,
selv har fastsat for min Brøde.

Jeg har sendt min lille Søster
efter ham og bedt ham møde
mig i Haven, når iaften
alt er bleven tyst og øde.

Og ifald mit Håb om denne
Bod at gøre, ikke glipper,
tør jeg tro, min fromme Fader,
at for Lysene jeg slipper.«

Svanejægeren.

Der storked en Jæger i Mosen
blandt Rør og Siv,
forskjærtsende, våd om Hosen,
sit unge Liv.

Han vraged de skræppende Ænder,
de dumme Gæs;
dem kunde man tage med Hænder
bag hvert et Næs.

Den Stund, da en kongelig Svane
af Søen stod,
da vilde han spænde sin Hane
med roligt Blod . . .

Og endelig — dybt han dukked
og krøb i Skjul —
højt over hans Hoved sig vugged
en snehvid Fugl.

Han sigted og skød. Da skrumped
dens Vingers Spand.
Og Fuglen, den mægtige, plumped
i Søens Vand.

Fra Bredden Jægeren sopped,
sit Bytte fik,
og Fuglen i Tasken han stopped
med bortvendt Blik.

Så tog han en Slurk af Flasken
og drog sin Kås.
Men hjæmme åbned han Tasken
og fandt — en Gås.

Folkenød.

Hebraiske Texter.

(1884.)

1.

Flok imod Flok,
Stamme mod Stamme,
står du, mit Folk, med Ærts om din Lok
og Ærts i Hænderne klamme.
Blev du ej træt af at glamme
Nidvisens Ord:
En Mand for mit Sår, en Dreng for min Skramme?

Fædrenejord,
du, som har slukket
Tørsten i Blodet fra Brodermord,
har Rædsel dig Munden lukket?
Løft din Røst, og lad Sukket
vorde et Skrig
til Himlen om Hævn for, hvad du har drukket!

År efter År
rasede Striden . . .
Stadig de samme Ufredens Kår,
hvor Sværdet hang løst ved Siden.
Er det da ikke på Tiden,
Folket får Fred?
Det øder omsider sit Liv i Striden.

Hænderne frem!
Kys over Munden,
at der må rejses et fredlyst Hjæm,
hvor Frænde har Frænde funden.
Folket er godt i Grunden,
kvidrede helst
med den sorgløse Fugl, der bygger i Lunden.

2.

Der var engang en Enke
etsteds i en By,
hun havde mistet Mand og Børn
uden at kny,

og efter hvert et Nederlag
sig rankere født,
men Hjærtet, det var brustent
og Hovedet skørt.

Så kom der en fremmed Mand
til Byen en Dag.
Han fandt i Enkens Gods og Guld
højlig Behag.
Ti tøjred han sin Ganger
på den ensommes Toft
og plantede sig bred og svær
på hendes Loft.

Hun sad en Stund og stirred
på den fremmedes Færd.
Hvor kom han fra? Hvem var han?
Og hvad vilde han her?
For Djævlen! Hvor havde hun
sin dumme Forstand?
Han var jo hendes Herre,
hendes Husbond og Mand.

Og Disken måtte duges
med Krus og med Fad.

Han satte sig ved Bordet,
åd, drak og var glad.
Så brød han hendes Gæmmer,
hvor Guldet sig gød,
og prygled Gårdens Drenge,
så Blodet, det fløð.

Men dengang det blev Aften,
og Natten faldt på,
så lysted det den Herre
til Senge at gå.
Hun vilde ikke følge ham,
af Angst var hun syg —
da svang han lystig Pisken,
indtil hun blev myg . . .

Jeg hører et Skrig
som fra den fødendes Mund,
et Skrig som en Barselkvinds
i Veernes Stund,
et Angstråb, der isner mig
fra Hoved til Hæl:
O, ve mig, nu falder
for Mordere min Sjæl!

3.

Skaf hid syv friske Snore,
flet dem, lad Fingrene løbe,
så går jeg ud ved Gærdet
og skærer Skaft til en Svøbe.

Nu har vi længe siddet
med Armene over Bringen
og lyttet efter Suset,
når Ufreden basked med Vingen,

rykket ud på Gaden
og ladet vort Bolsted brænde —
vi tåler det ej længer,
nu må det have en Ende!

Og har I Svøben knyttet,
så vandrer jeg ud i Landet
og lader Snærten sende
sit Smæld fra Hav til et andet.

Enhver, som skjuler Falskhed
under sin glatte Tunge,
som fører Svig på sin Læbe,
skal høre min Svøbe runge.

Enhver, som tor sin Kappe
i Løgnens mudrede Vande,
som træder frem for Porten
med brødebetynget Pande —

enhver, som bøjer Retten
og lærer mit Folk det samme,
han er den onde Fjende,
ham skal jeg vide at ramme!

4.

Først snød man de små
for Livets Ret.
Hvad behøvede de
vel at spise sig mæt?
De havde jo altid
en Redefuld Unger —
det var då i sin Orden,
at de døjede Hunger.

Så lod man dem gå
fra Hus og Hjæm.

Man kunde, ved Gud,
ikke hjælpe dem frem.
Det var dårlige Tider,
hvor alle måtte klage,
og enhver havde nok
i sin egen Plage.

Da rejste sig rundt
et Fortvivlelsens Skrig.
I de fattige Gyder
lugted der af Lig.
Man måtte vel købe
et Hus med en Have,
føre Ligene did
og lade dem begrave.

Men de levende da?
Ti der var dog en Rest.
De fik bjærge sig selv,
som de kunde bedst.
De fandt vel omsider
et Moloks-Alter,
hvorhen de kunde bringe
deres fattige Pjalter.

Og Pjalterne blev bragt
af alle de små.

Anden Udvej var ikke
at tænke på.
Hvad skulde de gøre?
De forstod ej at tigge.
Og Arbejde — ak!
det gaves der jo ikke.

Så gik de da dér,
År ind, År ud,
til Molok blev
deres eneste Gud.
Der forkyndtes jo nok
en Jahveh i Landet,
men det var sagtens Løgn,
som så meget andet.

De rige, der tog
deres usle Løn,
hvem knælede de for,
hvor lå de i Bøn?
Trode de måske
på Barmhjærtigheds Guden,
hvorfor flåde de dem
da lige til Huden?

Nej, Sagen var den,
man ønskede nok kun

at skræmme de små
og stoppe deres Mund.
Men nu var Uretten
bleven dem for blodig,
de var kede af at sidde
og vente tålmodig.

Så flokked de sig,
som de gik og stod,
Skulder ved Skulder,
til en bølgende Flod.
Og man gned sine Øjne
omkring i Staden:
Hvad gik der for sig?
Var der Slagsmål i Gaden?

5.

Der flakker på Engene
Vinter og Vår
forvildede Får
omkring og kyses af Drengene.

Selv må de søge om Græs og Vand,
sulte og tørste i Solens Brand,
døje så megen Elende —

Hvor er Hyrderne henne?

Der driver i Bakkerne
År efter År
forjagede Får
omkring som Bytte for Rakkerne.
Flygte de må over Stok, over Sten,
bryde en Hals og brække et Ben,
skilles fra Fælle og Frænde —

Hvor er Hyrderne henne?

Der ligger i Foldene,
fulde af Sår,
elendige Får
og dukker sig angst bag Voldene.
Døren er åben i Foldens Bur,
udenfor ligger en Ulv på Lur,
hylende Natten til Ende —

Hvor er Hyrderne henne?

6.

Men hvis jeg var en Hyrdedreng,
en Hyrdedreng med Stav og Stok,
så skar jeg ud min Harpestreng
og bandt den om min unge Lok,

og rendte over Engen ned
foruden Sko og Kåbe lang
og vogted dér, til Solen led,
og sang og lo og lo og sang!

Det allerbedste Græs, jeg fandt,
var ej for godt til mine Får,
der var så mange Stakler blandt,
som trængte til lidt blide Kår.

For rå Behandling, Sult og Slag
de havde føjtet rundtenom
på vilde Veje År og Dag
med Lejesvende, før jeg kom.

Men nu var Suk og Klage endt,
ti nu var Hyrden hos sin Flok;
mit Ord blev hørt, min Røst var kendt,
og der var Gærning mer end nok.

Det spæde tog jeg i mit Skød,
det sårede jeg søgte frem,
det syge fik mit halve Brød,
det trætte bar min Skulder hjæm.

Og kom en Ulv min Hjord for nær,
så rev jeg Tasken op i Hast,
tog af de glatte Stene dér
og dræbte den med Slyngekast.

Ja, hvis jeg var, med Stav og Stok,
en Hyrdedreng — en Hyrdedreng . . .
Men ak, mig følger ingen Flok,
jeg spiller kun på Harpestreng!

Sofus Heegård.

Når derfor Timen kommer, da mit Fartøj støder fra Land, og jeg begiver mig på den lange Rejse, så vil jeg kun have det ombord, som er stemplet med mit eget Mærke, og hvad enten jeg på denne Rejse har Medbør eller kæmper med stride Storme, hvad enten jeg i Nattens Mulm kæntrer og går tilbunds, eller jeg øjner Evighedens Stjærner og sejler op mod en ny Morgenrøde, så sidder jeg selv ved Roret.»

S. Heegård: Om Intolerance S. 93.

Timen er kommen — en Styrtesø
har kastet på Stranden sin Fråde
og løftet din Båd fra de levendes Ø
ud imod Bølgeviddernes
evige Gåde.

Flakkende som en anskudt Fugl,
med dryppende Blod fra sin Vinge,
søgte den længe med Angst et Skjul
inde ved Kysternes brede,
flængede Bringe.

Ti Båden var los — en Sø, som den,
der nu har slynget dens Planker
bragende over Havet hen,
havde for længe siden
kappet dens Anker.

Spejdende stod du endnu en Stund
på Toften — det måtte jo komme —
hvor kunde du lukke dit Øje til Blund,
du, som aldrig har sejlet
på Lykke og Fromme!

Men Kysten ejede ingen Havn,
den stod med de skarpe Rande
truende fremme for Skudens Stavn,
og agter lo Evighedens
hvirvlende Vande:

»Ene ombord!« — Da sank din Hånd
kraftløs ned ved din Side,
og Rorets tynde, svingende Spån
lod Båden ned ad Strømmene
glide og glide . . .

Men da trådte der én
ombord i Skibet,
én, der har stået
før i Stævnen,
når Bølgerne rasede;
én, der træder
i Bølgeskummet
som i nyfalden Sne.

Og han satte sig ved Roret,
støt og sikkert,
og vendte Båden.
Der var Fred på hans Pande,
Mildhed i hans Blik.
Og Bølgerne tog på
at stryge sig varligt
ind under Fjælene.
Det lød som en sagte,
hulkende Sang,
som Gråden hos et Barn,
der sætter sig på Faderens
Knæ for at sige ham
hele Sandheden,
alt, hvad der blev
forbrudt og fortrudt.

Det lød som Bønner,
der kæmper under Tårer
om et frelsende Råd
for alle Tvivlens tungeste Tanker.

Og så skete der, hvad før
er sket i en Båd:
Der var to ombord,
og af dem lå den ene
i Knæ for den anden —
en syndig Mand,
en Mand i Brøde
for ham, som døde
Korsets blodige, bitre Død
for at rejse alt,
hvad Livet og Døden
er fælles om at styrte . . .

Og er Timen nu kommen,
kom den med en skyllende
Brådsøs Vælde —
vi ved, der er to,
som har siddet i Båden,
to, som har sejlet

igennem Natten
ind under Evighedens
tindrende Stjærner —
men vi ved da også,
hvem af de to,
der sidst har siddet ved Roret.

29. 3. 1884.

Sønderjyske Piger.

I.

I bringer Bud og Hilsen
fra vore Minders Land,
fra Sundene, de blanke,
og fra den lave Strand.
Som Fugle små i Våren
I styred op mod Nord,
I vilde se, om Reden
var lige lun og stor.

Så stor, som den har været,
det er den vistnok ej,
og ofte blev den plyndret —
den hang på Alfarvej.

Dog byder den bestandig
et Ly, et fredet Sted
for alt, hvad den har fostret,
og vel for eder med.

Ti hvor I så er havnet,
hvad Bur I kvæder i,
og hvad man jer vil lære
for fremmed Melodi —
det skal dog endnu kendes
på vor og eders Røst,
at vi engang har hvilet
ved samme Moderbryst.

Et Hus kan lægges øde,
et Hegn kan brydes ned,
og Folket kan man føre
i Trældom langt af Led,
har Modersmålet rejst sig
en Skanse under Ø,
får Folket dog den Skæbne,
at det kan aldrig dø.

Lad derfor Tiden rulle,
lad Årene kun gå,
lad alle vore Længsler
forgæves banke på,

vi ejer Livet fælles
i Dåd, i Ord og Sang,
sålænge Fuglerøsten
beholder samme Klang.

II.

Fædreneland,
du, som i Nætterne lange
kvad dine sorgtunge Sange —
Fædreneland!

Sidder du tavs,
dybt i Erindring begravet,
spejdende ud over Havet,
Fædreneland?

Føler du dig
fattig og ensom og Enke,
trykker dig Børnenes Lænke,
Fædreneland?

Øjner du Dag?
Dæmrer dit Håb i det fjærne,
flammer på Himlen din Stjærne,
Fædreneland?

Hvad du end gør,
om du end ser dig tilbage,
bær dog din Lod uden Klage,
Fædreneland!

Éngang igen
lyser den ind over Strande,
Dagen, der kroner din Pande,
Fædreneland!

27. 6. 1884.

Pastorale.

Programtext til en Festkomposition i Anledning af Dronning Louises 70-Års Fødselsdag af Niels W. Gade.

I.

Det kvidrer i Parken
fra Træernes Klynge,
det flokkes, det samler
sin Røst —
vil Fuglene atter
begynde at synge
nu, da det lider
mod Høst?

Bag Lindealleernes
bristende Buer,
hvor Stammerne vandrer
på Rad,
går Efterårssolens
forklarede Luer
vemodig fra Blad og
til Blad.

Men alle de Reder,
hvor Fuglene komme
hvert Forår på Rejsen
fra Syd,
de ligger bag Løvet
forladte og tomme,
øde og uden
en Lyd.

Og dog er der Kvidder
langs Slotsgavlens Ruder,
dog klinger så festligt
et Spil,
at Marmor-Olympens
Rokokko-Guder
forstenede lytter
dertil . . . .

II.

Men dette Kvidder da —
den Morgenhyldest, der i Toner
ad Lindegangens Træ-Pyloner
har taget Vejen udefra

for som et Stemnings-Udbrud kun at gælde,
hvor Sfinxen vogter Kongens Hjæm,
hvem bar den frem?
Man venter Navnet — hvem skal Sfinxen melde?

Fredensborgs Park-Idyl...

Man kender den. Lidt indelukket,
lidt tavs — måske dog uden egen Skyld —
lidt tankefuldt tilbagetrukket
fra Hverdagslivets Markedsfærd,
lidt ensomt og tungsindig vugget
i Suset af de mørke Træer —
men dog med åbne Pletter hist og her,
hvor Solen falder over Græssets Banke,
hvor Lyngens lilla Blomster står i Flor,
hvor Nelliker og Malver gror,
og Skovjordbærret nikker fra sin Ranke.

Den løfter her sin Røst.
Og er den arm og ringe, Sangergaven,
den Melodi, der nynner bag dens Bryst,
den blev dog sanket over hele Haven.
Forsynlig lod sin Sødme Tonen blande,
den suged Duften bort fra Rosens Kind,
den drak det bløde Suk af Nattens Vind,
det sagte Skvulp langs Esromsøens Rande.

III.

Det kvidrer i Parken
fra Træernes Klynge,
det flokkes, det samler
sin Røst —
vil Fuglene atter
begynde at synge
nu, da det lider
mod Høst?

Det banker så varsomt
på Dronningens Rude,
det spørger, det beder
sig frem;
de hilsende Toner,
som flagrer derude,
de lister den Rude
på Klem . . .

De smiler og nejer
og ønsker til Lykke,
de bær hende Bud fra
et Sted,
som ofte har kastet
sin Fred og sin Hygge
om dem, hvem hun glæded
sig med.

De vil, hun skal vide,
at selv om end Høsten
må følge hver Sommer
i Spor,
forstummer dog ingentid
Kærligheds-Røsten
fra alt, hvad vi elsked
på Jord.

Efterår.

Oktoberhimlen er tåget og grå,
det styrter i Strømme fraoven;
Luften er kølig, dens Ånde rå,
Dagen kaster sit Lys på skrå
mellem Stammerne inde i Skoven.
Man sjapper i Vand på den sølede Sti,
det risler fra Bladenes Kummer,
og Vinden, der føler sin Strube fri,
løfter sin Røst til et Litani,
sukker og stønner og brummer.

En Sjælemesse. De ved og forstår
det alle, de Træer i Lunden.
De nikker med Hovedet: Dagene går,
Sommeren følger den spirende Vår,
og nu er Sommeren svunden.

Den nøgne Ahorn skjuler sin Top
i Bøgens falmede Blade,
og Birken læner sin smidige Krop
mod Ellen og skørter sig frysende op
i sin tyndslidte, gule Brokade.

Men frem i Skoven, langs Adelvej,
drager et sørgende Følge;
Kragerne flyver med Skrig og Ståhej,
alle Småblomsterne nejer sig
over Græssets krummede Bølge;
ti gennem dybe, dryppende Spor
bæres langsomt de sidste
Rester af Lyset og Livet til Jord,
og Skyerne driver som Sørgeflor
over Sommerens åbne Kiste.

Og medens Toget skrider forbi,
stille, men uden at standse,
og Bladene drysser mod Vej og Sti,
hvirvler i Luften for fuglefri
at flette den døde Kranse,
falder der bag en isnende Dug,
til Blomsten i Græsset er blegnet;
så tager Blæsten sig endnu et Pluk —
en klagende Lyd, et dæmpet Suk,
og Følget forsvinder bag Hegnet.

* * *

Jeg fulgte det til Stenten
ved Skovens Vangeled,
jeg klavred op ad Skrænten,
hvor Foden gled og gled,
og satte mig på Leddet til at ride,
mens alle mine Tanker for så vide.

De visne Blade dryssed
ned over mig en Stund,
og dalende de kyssed
mit Øje og min Mund;
det var, som om de vilde til mig sige:
»Du selv er kun som en af vore lige!

Du kvider for en Sommer,
der tykkes dig så kort,
nu Efteråret kommer
og bærer Livet bort;
og dog skal selv du visne mellem Løvet,
og dog skal selv du smulre hen i Støvet!«

Hvor disse Blade tynged
min Nakke som med Åg!
De på mit Bryst sig dynged
som Muld på Kistelåg;
og Blodet gløded hedt i Pulsens Esse
og hamred Takten til de dødes Messe.

Jeg sad, til det blev silde,
jeg tror, tilsidst jeg frøs;
men skønt jeg gærne vilde,
jeg rev mig ikke løs.
Min Sjæl var fangen inden stærke Skranker
af visne Blade og af visne Tanker.

Da lod jeg Blikket glide
fra Skovens øde Gæm
til Marken ved min Side,
hvor Rugen spired frem,
og som en Trolddom brast den mørke Gåde,
der holdt mig fast i Angstens sejge Tråde.

Det brune Løv, som Vinden
mig førte hid i Flok,
det strøg jeg bort fra Kinden,
det rev jeg fra min Lok,
og mens de fine Fnug i Luften svæved,
en Sang på mine Læber stille bæved:

»Lad Skovens Blomster alle
kun visne hen og dø,
lad Bladene kun falde
som Duggen over Sø!
Et Menneske skal stride for at værne
sin større Ret: at vorde Korn og Kærne!

Og aldrig må han brodne
som Bladene i Høst!
Og aldrig må han rådne
som Løv ved Jordens Bryst!
Men lægges han i Mulde Vintren over,
så må han kunne spire, mens han sover!«

Gode Råd.

Tro dog ikke dem,
der tænker sig dette
Liv lagt tilrette
alene for deres fulde fem!
Livet har Rødder, der aldrig,
aldrig i Lyset vil frem.

Tro ej heller dem,
der mørke og strænge
helst vilde stænge
for Lyset med både Låge og Lem!
Livet har Blomster, der aldrig
åbnes i Mørkets Gæm.

Bland dig ej med dem,
der alle Dage
klynke og klage

og påstå, at Verden er bare slem!
Verden holder for Lykken
altid en Dør på Klem.

Hyg dig ej med dem,
som véd at gøre
sig lunt inden Døre
og finder Verden så meget bekvem!
Verden kan aldrig, aldrig
blive din Sjæl et Hjæm!

De tre Mestre.

Der sad tre Mestre i Babylons Stad,
de var både vise og fromme;
de havde vendt sig fra Afguden Bel
og frygted Gud Herrens Domme.
Ti lagde de hardt deres Kød i Band,
de åd kuns Urter og drukke kuns Vand
så lang som Dagen, han var;
den ene hed Kaspar, den anden Melkior,
den tredje hed Baltasar.

Og som de efter Gud Herren at se
så hjærtelig monne forlange,
en Engel vistes og varslede dem,
han skulde på Jorden gange.
Med Undren de lytted til Englens Ord;
men der han atter til Himlen opfor

at stande Gud Herren næst,
de tog sig fore hans Varsel at tyde,
alt som de kunde bedst.

De grunded derpå tre Dage i Rad,
men ingen årked at tale.
Hvorlunde skulde de tænke sig Gud
at vandre i Dødens Dale?
Han sad usynlig på Himmerigs Slot
og kom nu at stilles for Øjne blot
og tage sig Skikkelse på . . .
Men hvilken det var, og hveden den toges,
det kunde de lidet forstå.

Da hændte det sig i den fjærde Nat,
der Lampen misted sin Lue,
men Stjærnernes Hær varagtig holdt Stand
i Stimer på Himlens Bue,
at Kaspar, der sad med Ryggen mod Væg
og grublende fletted sit hvide Skæg,
stod op og pegede ud —
nu vidste han klarlig, i hvilket Billed
han fik at skue sin Gud.

»Se, Brødre, hin Stjærne, der vandrer frem
hist ude ved Himlens Rand!
Den lignes ingen, mit Øje har set,
som Solen den står i Brand.

Så må Gud Herren på Jorderig gå,
som Stjærnen, der vandrer på Himlen blå
og frygter ej Nattens Gys;
ti, Brødre, Fæller i Visdommens Tempel,
Gud Herren er sandelig Lys.«

Det talte Kaspar og satte sig ned,
imen de andre tav kvær.
Og Timerne randt. I Vindøjet faldt
det første, gryende Skær.
Da fødtes nede på Gaden en Larm;
en Skare Kæmper med Sværdet i Arm
red ud fra Babylons Slot
og efter, med Krone af røden Guld
på Hovedet, Babylons Drot.

Men der han stoltelig for dem forbi,
trak Hermelinskåben for Bryst,
da rejste Melkior fra Hyndet sig brat
og hæved højlydt sin Røst:
»Det tykkes mig, Brødre, at høve bedst,
om Gud vil komme til Verden som Gæst
i Kongens Lignelse lagt;
ti trods al Tvist om den højestes Væsen,
Gud Herren er sandelig Magt.«

Dog næppe havde han lukket sin Mund
og taget sin Plads fra før,
da hørte de vise en frygtsom Hånd
at banke på Husets Dør.
Og Døren gled op. På Tærskelen stod
med ydmyge Lader et pur ungt Blod,
en Kvinde ussel og arm;
der lå den fejreste, halvnøgne Pusling
og died ved hendes Barm.

De tvende Mestre, der alt havde talt,
de gav hver Kvinden sin Skærv;
men Baltasar tænkte, det lidet Kind
her røgted et Sandheds Hverv.
Han nærmed sig tyst, beskued en Stund
dets klare Øjne og smilende Mund
med from og andægtig Ånd,
hvorefter han bøjed sig dybt mod Jorden
og kyssede Barnets Hånd.

»Højlovet være den levende Gud!
Almægtig i Lys han bor.
Dog uden han vorder som dette Barn,
ret aldrig han kommer til Jord.

Hver den, der skal passe for Støvets Kår,
må lægges under et Hjærte, som slår,
og stige i Svøbet ned;
så også vor Gud, ti, Brødre og Fæller,
Gud Herren er Kærlighed.«

Passion.

Palmesøndag.

Den nærmed sig, Jødernes Påsketid,
da Marken var grøn og Luften blid.

Og se, en Mand, Galilæernes bedste,
drog op Jerusalems Tempel at gæste.

Hans Rygte stråled, hans Følge var stort;
en Konge han red gennem Byens Port.

Men midtvejs på Trappen til Davidshuset,
dér brast hans Krone og trilled i Gruset.

Han stod en Stund, medens Skarerne gik,
og så sig om med et hjælpeløst Blik.

Blev ingen funden, der hjalp ham i Nøden?
Så vandred han bort, bedrøvet til Døden.

Og Byens Jærnport faldt i på hans Bag;
han skred og skred i den rindende Dag

på stenede Stier, der bed i Fladen,
og nåde en Høj, lidt nordenfor Staden.

Dér segned han ned ved Højens Fod —
hans flængede Sko var fulde af Blod . . .

Langfredag.

Udenfor Domhuset.

PILATUS.

Hvo skal af disse Misdædere tvende
Døden lide, før Dag har Ende,
og hvem af de to — I dømme for sand! —
skal fare herfra, en fredlyst Mand?

FOLKET.

Giv Barrabas løs — lad Barrabas gå!
Barrabas klage vi intet på.

PILATUS.

Men denne da, et lydeløst Lam?

FOLKET.

På Korset med ham! På Korset med ham!

PILATUS.

Hvi raser Folket? Hvi trues der rundt?
Hvad har han dog gjort, som var så ondt?

ALLE.

Gud har han spottet, krænket vor Lov,
har præket falsk! Er mere behov?

KØBMANDEN
(til Duekræmmeren).

Så var han min Fjende, min Avindsmand.
I Templet gjorde jeg Boden i Stand;
da trådte han til og svang sin Svøbe —
som en skabet Hund, så måtte jeg løbe . . .
Gud har han spottet, krænket vor Lov,
fortrædiget mig! Er mere behov?

DUEKRÆMMEREN
(til Købmanden).

Og mine Duer, som han lod flyve . . .
Til Helved med alle de store Tyve!
Han jog mig ud af Guds hellige Hus,
jeg styrted på Trappen, faldt næsegrus . . .
Nu styrter jeg ham i den evige Nød,
den Tempelskænder, jeg kræver hans Død!

VEXELLEREREN
(til Købmanden).

Sølvet jeg stabled på mit Bord;
da kom han og skældte med grove Ord,

væltede Disken, lod Pengene rulle . . . . .
Nu reder jeg ham en Seng under Mulde.
Gud har han spottet, krænket vor Lov,
fortrædiget mig! Er mere behov?

FARISÆEREN.

Hvor ofte har han mig Hykler nævnet
for Gud og alt Folket! Det vorde nu hævnet!

SADDUSÆEREN.

Hans »Øgleyngel« har såret min Sjæl.
Nu gaber Øglen over hans Hæl!

DEN SKRIFTKLOGE.

Forbitret har han mig mangen Stund,
den frække, så tit han stopped min Mund.

DE TRE.

Gud har han spottet, krænket vor Lov,
fortrædiget os! Er mere behov?

DEN FORHEN BLINDE.

Vel sandt! Han gav mig Synet engang,
da tigged jeg frit og kendte ej Trang;
nu må jeg slide for dagligt Brød —
den Mand fortjæner ved Gud sin Død.

DEN FORHEN LAMME.

Vel sandt! Han hjalp mig ganske omsonst,
men var det måske ved Belsebubs Kunst?

I hvert Fald, Folket er vågnet af Drømmen,
og klogest altid at følge med Strømmen.

DEN FORHEN DØVE.

Han åbned mit Øre, oplod min Mund,
det takker jeg for i denne Stund!
Nu kan jeg dog høre, hvad andre sige,
kan mere end det — kan også skrige.

BARNET.

Hør Moder! Jeg kender den Mand ved Navn.
Han tog os éngang så kærligt i Favn,
velsigned os alle, Dreng og Pige,
og loved os Plads i Himmerige . . .
Med Tiden får man bedre Forstand —
han narred os blot, den slemme Mand!

ALLE.

Gud har han spottet, krænket vor Lov,
fortrædiget alle! Er mere behov?
Hans Hoved er skjult af Synd og Skam . . .

På Korset med ham! På Korset med ham!

På Domhusets Altan.

PILATUS.

De kommer forbi. Nu føres han ud.
En Rode af Stridsmænd i Brynjeskrud,
og Høvidsmanden, der tumler sit Hors . . .
Dér skrider den dømte! Han bær sit Kors —

han vrider sin Hals, hans Øjne brænder —
ja, se kun på mig, jeg tor mine Hænder!

Hvad jeg kunde gøre, det har jeg gjort.
De stinkende Hunde belejred min Port,
og hyled omkap med tørstig Tunge.
Helst havde jeg ladet min Svøbe sjunge —
den kryber de for, jeg kender dem nok . . .
De var mig dog lovlig mange i Flok,
et Oprør i Påsken var ondt at dæmpe —
jeg måtte da fare med List og Læmpe.

Først tog jeg et Ådsel og smed dem hen,
det slugte de grisk og tuded igen.
Med Pisken hans Ryg jeg mørne lod,
de brøled som galne, de lugted Blod;
jeg dækked med Purpur hans flængede Skuldre,

men Pakket blev ved at rase og buldre,
de ænsed end ej hans Krone af Tjørn . . .

Hans Blod over Folket og Folkets Børn!

En underlig Mand! De sagde, en Drot.
Og Purpuret fik han, om end for Spot,
og bar det, bar det, som var det hans Ret . . .
En arm Galilæer af ukendt Æt!
Han kom af den hæslige Jøde-Stamme,
hvem Jupiter selv i sin Vrede ramme!
Men ligned den ikke — så hvid, så klar,
så stolt i sin Tavshed, saa fast i Svar.
Han kaldte sig Drot i Sandhedens Rige . . .
Hvad er dette, Sandhed? Hvad vil det sige?
Er Sandhed et Rige? Hvor ligger det henne?
I Øst? I Vest? Ved Jordkresens Ende?
Så vide jeg for i Verden om,
til Sandhedens Rige aldrig jeg kom.
Men hvis det findes, og hvis denne Mand
er Konge og Hersker i sligt et Land,
og jeg har ladet på Korset ham bløde,
så har jeg Sandheden dømt tildøde . . .

Mine Hænder, mine Hænder! Af Blod er de røde.
Hæld til af Kanden! Hæld mere Vand!

Å Dårskab! Jeg måtte og skulde dømme.
Min Frue har Manden plaget i Drømme,

nu kommer han her ved højlys Dag,
forvirrer mig selv og gør mig svag!
En Sværmer var han. De grubler sig gale
herude i Østens ensomme Dale,
hvor ingen kender til Arbejdets Sved,
hvor Solen i Issen gør Hjærnen hed.
Farisæere, Præster, hvordan de sig kalde,
forrykte er de i Grunden alle.
De fører Klage til bedste for Kejseren,
og håber dog selv på Genoprejseren,
på ham, som kommer, en fyrstelig Mand,
at frelse det gamle, trælbundne Land.
Hvad vil de andet end Oprør og Vold?
Lad denne på Korset da sprælle sig kold!
Når Kongen i Døden sit Hoved må bøje,
så falder vel også hans Folk til Føje,
når Flammen, den stolte Flamme er slukt,
så får vi vel også med Emmerne Bugt.

Og dog en Sværmer? Hans Blik mig brænder . . .

Hans Blod over Folket! Jeg tor mine Hænder.

Ved Graven.

Men Kvinderne, som var fulgt efter, så Graven, og hvorledes hans Lig blev lagt. Og de sad ligeoverfor Graven.

Mat. 26. 61. Luk. 23. 55.

SALOME.

Du Drot over Israel! Her lagdes du ned.
Var dette da Riget, hvorfor du stred?
En Grav, det kan jo den fejgeste fejge,
som løb af Slaget, få Magt til at eje.
Du var så herlig, så strålende stor
som ingen, jeg kendte på denne Jord,
du burde rådet, min Herre og Frænde,
fra Floden og indtil Jorderigs Ende
og vandt bag Gravfjældets svimlende Top
et Rige, hvor Solen aldrig står op.

Men ensom skal Graven dig ikke dølge.
Der rejser jo Mennesker did med Følge.
Det hænder med hver den Mand eller Viv,
der bærer på mer end sit eget Liv;
de tager det fremmede med sig i Døden.
Du bar på manges. Du tog dem i Nøden.
Beholdt dem siden. De elsked din Sag,
stod frivillig frem på din Vældes Dag...

Der var mine Sønner. De tjænte dig begge.

Dog Kalken vilde du nødig dem række,
den Kalk, du idag på Korset har tømt;
og havde om dette Rige jeg drømt,
da skulde jeg næppe med Bønner blide
forsøgt at skaffe dem Plads ved din Side . . .

Nu får de den nok. Med dig er de dømt.
Vi alle. Dømte til Døden at lide . . .

Men Pagtens Eder, Forjættelsens Ord,
begraves de også i sorten Jord?

Min Herre og Konge! I Tider trælse
vi håbed ved dig at skue vor Frelse.

MARIA MAGDALENE.

Idag var du Præst — den Ypperstepræst,
der ofred ved Folkets Forsoningsfest.
Jeg stod i Golgatas Forgårds-Trængsel
og så dig komme, du Israels Forlængsel.
Hvor værdigt du førte din hellige Fod,
og hvor dine Hænder blev røde af Blod!

Nu stedes du dybt, dér aldrig faldt Sol,
at frembære Ofret for Nådens Stol.

Jeg ligger for Døren med alle de fromme.
Didind for Guds Åsyn tør vi ej komme.

Men for din Gravs allerhelligste slår
jeg ud som et Klæde mit gyldne Hår,
purt Guld for min Herre fra Bundens Rødder —
jeg svøbte det éngang om dine Fødder . . .

Idag var du Præst. Det var du vel før.
Du helede nænsomt det brudte Rør,
du læed med Hånden den rygende Tande.
Det Skændselsmærke, jeg bar på min Pande,
det sletted du ud på en anden Fest —
og hvem kan forlade uden Guds Præst?

Skil Forhængets Bølge! Hvorfor vil du bie?
Og se mig i Øjet. Og kald mig Marie!

Min Præst, jeg, som trode dig alle Dage,
jeg venter dig! Kommer du ej tilbage?

MARIA FRA BETANIEN.

Du sad i min Stue. Og jeg ved din Fod.
Du gav af din Rigdom, jeg tog kun imod,
var intet for dig, forstod blot at lytte,
men vilde med ingen i Verden bytte.
I Sandhed, jeg valgte den bedste Del,
jeg valgte dig selv, jeg tog dig hel.

Og nu har jeg tabt dig, sidder med Tårer
og mindes en Krone, hvis Torne sårer.

Du tog den ej selv, det ved jeg vel,
de gav dig den, de, som slog dig ihjel;
dog syntes jeg tit — men mulig jeg fejled —
at også *din* Tinding til Kronen bejled.
Og da blev jeg angst. En Herrens Profet
med Krone, som Konge! Hvornår var det set?
Og du havde Fjender. Fødte og svorne.
Hvis du skulde krones, det blev med Torne.

Jeg tænker på Kronen. Den var ej ny.
Du bar den i Søndags, du red i By.
De ænsed den ej, de mange, der fulgte,
Begejstringens flimrende Soldis den dulgte;
selv følte du grant dens nagende Stik —
ej heller var siden den skjult for mit Blik.
Jeg så den om Kvælden, du sad for Borde,
og denne min Hånd, der salved dit Hår,
berørte dens Fletværk — din Pande blev sår . . .

Da var det, o Rædsel, du tog til Orde:
Lad hende i Fred! Hun flyr mig til Jorde.

Nu ligger den knust, det Magtens Symbol,
som slukte mit Lys, mine Øjnes Sol.
Og hjæmme i Huset er Stuerne tomme —
jeg sidder på Skamlen og venter dit Komme . . .

Ti rejser jeg mig og sender dig Bud:
Min elskede Mester! Kom ud! Kom ud!

HERRENS MODER.

Jerusalems Døtre, I klage jer Nød,
for nu er Israels salvede død!
I gør det med Rette. Han tog eders Kvide
og skar eder Kjortler, som Lyset hvide.

Men han var min Søn. Med Moderrøst
jeg råber det ud i Vest og i Øst.
Forstå det, I Kvinder — for længe jeg tied —
mit Liv ham bar, mine Bryster han died.

I saa ham som Mand, dengang han var stor,
og undredes over hans stærke Ord . . .
Hvad Fugl er vorden, det løfter vel Vingen,
så højt som han, det nåde dog ingen.
Og alle hans Undre, hans Kærligheds Fylde —
I måtte ham visselig hædre og hylde.

Og dog, hvad ved I vel om min Søn?
Hvor var I, da Englen kom i Løn
og priste mig salig for alle Kvinder?
Og deler I med mig de dyreste Minder?
Besøgte I mig i Betlehems Vrå,
da Barnet jeg fødte på Staldens Strå?
Og da i mit Skød det lagdes til Hvile,
har nogen af eder da set det smile?

Det vidner jeg her: Fra den første Stund
ej Synd i hans Sjæl, ej Svig i hans Mund!

Og ham har de hadet. Mod ham skar de Tænder.
Ham overgav de i Morderes Hænder!

Jerusalems Døtre! I klage jer Nød,
for nu er Israels salvede død . . .

Påskesalme.

Engle drager i Klokkens Snor:
Vågner alle Guds Børn på Jord!
Han, som var lagt i Gravens Skød,
stander på Stenen hvid og rød.
Halleluja.

Onde Hænder ham tog med Vold,
slog til Blodet den Herre bold,
hængte Guds Søn på Korsets Træ;
Døden ham tvang dog ej i Knæ.
Halleluja.

Over hans Grav et Segl blev sat,
Stridsmænd vogted den Dag og Nat;
Seglet, det brast ved tredje Gry,
Vagten, den måtte slagen fly.
Halleluja.

Kommer nu frit hans Brødre små!
Her er Stedet, hvor Herren lå;
Dugen, der drak hans blodig Sved,
vidner end om, hvad Nød han led.
Halleluja.

Frelst han vandrer i Livets Land,
er at se som en Urtegårdsmand,
bøder med Flid det brudte Rør,
kalder af Muld det Frø, som dør.
Halleluja.

Han, som prøved sin Freds Forlis,
fredelig skaber et Paradis;
han, som ej fandt sig selv et Bur,
luner de små bag Edens Mur.
Halleluja.

Dér skal de rinde så favrt af Rod,
vandes daglig af Dåbens Flod,
bindes som Vin ved Ordets Stav,
voxe sig bort fra Død og Grav.
Halleluja.

Munken.

Nu siger Solen så mangt Godnat
til alle de Fugle på Kviste;
lad smutte i Busk, lad dukkes i Krat
hver Sjæl, der Søvnen vil friste!

Og Klokkerne sender et Nadverbud
fra Tårnets dækkede Mile:
Kom hid og kast eders Møje på Gud,
og han skal give jer Hvile!

Så bliver det stille — den bløde Em,
der stiger fra Mark og Vænge,
den væver et Glemselens Slør for dem,
som vandrer bedrøvet til Senge.

Men Munken, der ringed til Angelus,
har slået Lugen til Side
og stirrer ud med Solfaldets Blus
på Kutten og Kinden den hvide.

Han kender ej til at stride sig varm,
er ikke af Arbejd besværet,
hans Dag forbløder sig tom og arm
med Solen i Aftenskæret.

Ak, hvem der dog kunde æde sit Brød
— og var det dryppende svedig —
i Kamp med Fattigdom, Sorg og Nød,
kun ikke bestandig stå ledig!

Ti såret, slagen, hvad gjorde det vel,
ifald, som de andre derude,
han kunde træt i den yderste Kvæld
få lagt sit Hoved på Pude!

Valfart.

Børn, nu rejser vi af Land,
lav jer derfor flux i Stand!
Peter, du må ikke fryse,
Ellen får sin Silkekyse,
den er varm med lådden Rand.

»Fader, hvor går Rejsen hen?«
Ved du ikke det, min Ven?
Over Sø og salten Vove
for i Betlehem at love
Jesusbarnet, født igen.

»Ja, men Søen er så våd,
og vi har jo ingen Båd.«
Det har intet at betyde,
vil man blot Vorherre lyde,
finder sagtens han på Råd.

Her er Skuden, han os bød.
»Bare den nu tåler Stød!«
    Kirke-Arken man den nævner;
    der er dem, der tror, den revner —
men det har vist ingen Nød.

»Hvide Tage titter frem —
det er nok Jerusalem!«
    Her er ej for Børn at dvæle,
    ti her ved I vel, den fæle
Kong Herodes har sit Hjæm.

»Fader! Skal vi længer gå?«
Er du kanske træt, du små?
    Kan du se den store Stjærne
    blinke til os fra det fjærne?
Den skal Peter passe på!

Når du som de vise Mænd
stirrer rigtig fast på den,
    går du aldrig over Stregen,
    farer aldrig vild på Vejen,
og får aldrig mere Skænd!

»Se, nu slukkes Stjærnens Fyr!
Hvad er det for stygge Dyr?
Skal de også med til Stadsen?«
Ingen Oxe eller Asen
sætter Festen overstyr.

Hør nu, Børn! I denne Stald
står en Krybbe, kort og smal;
dér skal Jesusbarnet findes,
han er Prins, det bør I mindes,
og forlanger Fodefald.

»Her er fuldt fra Væg til Væg!
Manden med det sorte Skæg,
bare han os ej vil spise!«
Det er en af Østens Vise.
»Ingen kan forstå hans Præk!

Å, men dog, se dér, se dér!
Lad os blot gå ganske nær!
Det er Jesus! Er det ikke?
Om hans Pande ser jeg ligge
Solens klare Stråleskær.

Men han har en dårlig Seng,
nu da Kulden er så stræng!
    Ellers gad jeg rigtig spør'e:
    Er Vorherre ikke større?«
Ikke større? Nej min Dreng.

Han er stor nok for os små.
Tænk, hvor han dog kan forslå!
    Vil jeg ved mit Bryst ham lægge,
    kan hans varme Legem dække
Fader helt fra Top til Tå.

Derfor Børn! Nu er det Jul.
Lykken er en flygtig Fugl.
    Vil I ej gå hjæm og græde,
    må som Fader bag det spæde
Jesusbarn I søge Skjul —

da først får I Julens Glæde.

En liden og sørgelig Beretning

om vores brave Vice-Admiral

Tordenskiolds Død.

På Hannovers Grænseskel
kom de sammen til Duel,
vores tapre Admiral
med en Oberst, hedte Stahl.

Førstens trak de begge blank,
samled Ben og stødte Skank,
gav med Kården Hilsnings Tegn —
Tordenskiolds var altfor klejn.

Kold, hans Tjæner, tog på Vej,
for han lugted Skalkestreg;
men de skældte ham en Gæk,
han med Vold blev slæbet væk.

Brød da Svensken overtværs,
    langed ud en dürftig Ters,
den hans brave Combattant
    dog parerede galant.

Tordenskiold faldt ud igen,
    Stahl ham holdte Kården hen,
riposterede i Kvart,
    trængte ham på Livet hardt.

Svenskerklingens blanke Od
    spilled som en Slangebrod,
under Admiralens Arm
    sprang af Blod en Stråle varm.

Tordenskiold, han blegned brat,
    vaklede på Foden mat,
Kården med et Djævels Tryk
    gennembored Heltens Ryg.

Gamle Kold, hans Tjæner kaldt,
    greb sin Herre, før han faldt,
tog ham i sin Vennefavn
    gjorde ham på sidsten Gavn.

Tordenskiold var gæv og bold,
han befol sig Gud i Vold,
bad, at Gud for Jesu Blod
nådelig hans Synd forlod.

Derpå sov han salig hen;
Gud ham rejser op igen,
før ham i en linned Kjol
sejrende for Lammets Stol.

Her i Verden under Sky
pranger han med Heltery,
over Hav og salten Sø
aldrig skal hans Minde dø!

Sumplilje.

Der valser i Rummet en Klodestump;
og midt på Kloden gaber en Sump.

Og Sumpen er stor. På lange Mile
må Øjet forgæves søge Hvile.

Af Bølle-Purret en lav Barrikade —
forresten den flakke, brunlige Flade . . .

Og sådan har Sumpen — Tiden går —
nu ligget adskillige Tusind År.

Dog hændte det stundom, mens Årene runde,
at en eller anden forsøgte at bunde.

Poeten, der krøb over Træernes Rødder,
fik Snue og Hoste og våde Fødder.

Og Præsten, som smøged Samarien op,
sank ned i Dyndet til midt på sin Krop.

Og Folketribunen, der smed sine Klude,
sprang ud på Hodet og blev derude.

Men nede i Sumpen, blandt Stargræs og Siv,
dér leves et lystigt Familjeliv.

De flade Skaller, de dumme Karudser,
de ynglende, tykke Matrone-Tudser,

de glubske Gedder, den snøvlende Snegl,
den jagende Vandkalv i Fladens Spejl,

de rodende Krebs og de rædde Midder,
de færdes tilsammen på Sumpens Vidder.

Familjens Forhold er ordnet ved Lov,
der nøje svarer til Livets Behov.

De stærkere skal på de søgne Dage
forpligte sig til at mase de svage;

de hæslige skal besudle de fagre,
de fede lægge sig plat på de magre;

de magre skal se på de fede med Nid
og hugge, om muligt, af Fedmen en Bid.

En enkelt Aften blandt Årets mange
går Højtiden ind med Kærlighedssange.

Da bliver — som stundom i Æventyr —
forvandlet til Mennesker Sumpens Dyr.

Istedet for Sumpen, den mudrede, fæle,
står rejst et Palads på Flammepæle;

og midt i Paladset et sælsomt Træ
med skinnende Lys i Grenenes Læ.

Så danser Familjen om Træet i Ring
og frydes ved alle de rare Ting.

Man ser på hverandre med venlige Blikke;
ti bides i Aften, det passer sig ikke.

Og Træet plyndres. På fredelig Vis.
Man føler sig helt som i Paradis.

Når Lyset er nedbrændt og slukket Stumpen,
befinder Familjen sig atter i Sumpen.

Men ude i Mudret, hvor Slottet sank,
dér løfter en Lilje sig fin og slank.

Hvordan den er kommen? Ja, Gud må vide!
Den spirede frem ved Midnatstide

engang, da Kloden var ganske forød,
da Freden var borte og Glæden død;

og underligt nok: hvad ingen kunde,
det lykkedes Liljen, den nåde at bunde.

Mens Tiderne rinde med Tusind År,
bestandig derude den Lilje står.

Dens Kalk er som Sølv med gyldne Tråde,
i Sumpens Morads en evig Gåde.

Og vandrer du did i angstfulde Stunder,
når Hjærtet bløder af gabende Vunder,

da ser du den vugges, din Sjæl til Trøst,
et blinkende Smykke på Nattens Bryst.

Kæmpende Magter.

Forstudie til »Agnete og Havmanden«.

Der stander på Næsset
en Kirke grå,
der ruller i Græsset
en Bølge blå.

Den Kirke, hun bærer
så rankt et Mod,
den Bølge, han tærer
på Tårnets Fod.

Mod Stenen han trykker
sin våde Mund;
så lidet dog rykker
han Murens Grund.

Da svulmer hans brede,
forblæste Barm,
da løftes i Vrede
hans Kæmpearm.

Han langer mod Tinden,
vil slå den ned —
ti Kirken er Fjenden
for Evighed.

Men Panden han kløver
mod Korsets Kam,
han styrter og støver
for Næsset klam.

Dér rinder han atter,
men uden Råd;
hans trodsige Latter
er vorden Gråd.

Han klager sin Smerte
på Havsens Bred —
hans stormende Hjærte
får aldrig Fred . . .

Vox clamantis in deserto.

Fra Vejen kommer jeg.
Den brede Vej,
der vælder roligt frem i bløde Bølger
og fures mørkt af Sporets Dobbeltstreg —
den brede Vej, som Gud og Hvermand følger.

Idag så tung. Den ligger fuld af Sne,
med høje Driver langs ad Skovens Side,
og stinger Øjet med sin hvide Ve . . .

Fra Vejen kommer jeg ved Vintertide.

Jeg søger Skoven. Gærdets brustne Ring
har kastet Sten i Grøften til en Stente.
I Gabet standser jeg og ser omkring —
et Fugleskrig — med onde Spejdersving
kreser i Luften over mig en Glente.

Så går jeg frem og leder ej om Sti.
Fra svundne Somre er jeg kendt herude.
Dér står den gamle Bænk, hvis Knast og Knud
har ofte bragt mig til at gå forbi —
nu polstres den af Sneens runde Pude.
Og dér er Kæret, bag hvis åbne Rude
der spired frem et Flor til sent på Høst,
hvor dunet Mjødurt, blegrød Hjortetrøst
har svunget deres strunke Blomsterstilke,
hvor Irislygtens tynde, gule Silke
i Løvets Skumring med sit Lueskær
har lokket Myggesværmen svidende nær,
hvor Aftentågen flagred frit for Vinden
og drog sig ud i spinkle, lette Slør,
som Nøkkerosen bly bandt op om Kinden . . .
Nu står af al den Herlighed fra før
tilbage kun de nøgne Ellebuske
og hist og her en Tot af visne Rør,
hvis skidne Farver Sneens hvide smuske —

jeg bryder af; jeg gider ikke huske.

Og bort fra Vej og Sti, hvor hvert et Strå
et falmet Minde er, som bringer Smerte,
jeg styrer ind mod Skovens dunkle Hjærte.

Med Møje kun. Blandt glatte, askegrå,
svagt pudrede Bøgestammers tætte Stimmel,
hvis sorte Kvistes fine Åre-Kløv
står skarpt raderet i den blege Himmel,

har Sneen lagt sig tykt på gammelt Løv,
har fyldt og jævnet Bundens bratte Steder,
jeg synker i til Knæet, hvor jeg træder —

men bliver ved at gå og gå og gå,
vil høre Skovens hellige Hjærte slå.

Og Skoven lukker sig til alle Sider.
De slanke Stammer fuges Læg i Læg
til Planker i en skummel Fængselsvæg,
jeg flytter frem, men ikke gennemskrider;
og Sneens frosne Korn, der lydløst glider
i Tykningstrængslens mange knebne Pas,
som Sand, der rinder i et Timeglas,
minder mig om, at Dagen langsomt lider . . .

En modløs Stemning tager mig i Vold.

Jeg standser, lytter. Stille som i Graven
Naturen ligger Lig, dens Sjæl er kold,
dens Hjærte brustent under Kåbens Fold —
hvorfor da ikke kaste Vandringsstaven?

Der står en Stub. Jeg skraber Sneen væk
og sætter mig og falder strax i Tanker.
Men vågner atter, lytter op i Skræk,
er uvis, om mit eget Hjærte banker.
Det sprøde Lag af Sne, min Frakke sanker,
berøver mig hver Ytringsform af Liv;
jeg lænkes fast til Stubben, død og stiv . . .

jeg ved ej selv hvorfor, men Stedet binder,
og mens min Tankes klare Flamme svinder,
slår Drømmen op som Røg af frønnet Ved,
den Drømmens Røg, der æventyrlig spinder
sin Gåde-Arabesk til langt af Led.

Og se, jeg voxer ind i denne Scene . . .

Jeg kom, et Menneske, forpint og ene,
og søgte under Skovens Hjærte Læ,
nu gror jeg dybt i Mulden som et Træ,
der blander med de andres sine Grene . . .

Og Sneen falder jævnt, den skære, rene,
dækkende også mig med Linets Fold,

ti også jeg er nøgen, arm og gold.

Og mens Decembersolens blege Gløden
bag Himlens frosne Skyer slukkes kold,
er Mørket over mig — Mørket og Døden.

Jeg husker atter. Mindes Livets Gang.

Og i mit Hjærte knebles ned en Klage:

Hvor blev min Ungdoms stolte, frie Dage,
da Luften dirred og drev af Fuglesang,

da alle Farver skinned blanke, pure,
da Græsset kun var grønt, Himlen kun blå
og alle Skovens Anemoner små
så hvide som bag Paradisets Mure —
da alle mine Længsler fløj af Bure
stimende opad mod den største Arv,
da Safter gæred i min unge Marv?

Så rig jeg var, så sund og varm om Hjærte,
hver Gren, jeg vugged, skulde bære Frugt . . .

Og se, nu gror jeg her i Angst og Smerte.

Mit Liv, mit Liv, forødt, i Døden slukt!

Da hører jeg med ét en Lyd, der bringer
på mine Læber frem et kvalfuldt Suk,
ti dybt imellem Skovens Stammer klinger
de hårde, tunge Drøn af Øxehug . . .

Jeg lytter angst til dette Stål, der svinger.

Og mellem Slagene en Tordenrøst
udslynger, rungende fra Vest til Øst,
den strænge Døbers Trusel i Postillen:

»Nu ligger Øxens Blad for Træets Rod.
Og hvert det Træ, hvis Frugt ej kendes god,
skal hugges af og kastes dybt i Ilden« . . .

Jule-Evangelium.

Der ganger en Sol i Natten at stå;
ti blegner nu alle de Stjærner små.

Det suser fra Vinger, gyldne og lange;
ti stækkes alle Småfugle i Vange.

Der springer en plaskende Lovsangs-Røst,
som aldrig randt af et Menneskebryst.

Der fødes så fagert et Barn med Smerte,
som aldrig har drømt ved en Kvindes Hjærte.

Og Barnets Moder, selv fager og fin,
hun river i Strimler sit Hovedlin.

Og svøber den Skat, i Skødet hun gæmmer,
den liden Pusling hans Legem og Lemmer.

Hun vikler Svøbet, hun knytter dets Bånd
med Moderfryd, men med skælvende Hånd.

Ti om hans Hoved, det signede, søde,
hun ser i Ånden en Guldkrone bløde . . .

Der ganger i Natten en Sol at stå;
ti blegner nu alle de Stjærner små.

Der skinner et Barn mellem Krybbens Fjæle;
ti sortner nu alle Menneskesjæle.

De sortner i Synd, de blegner i Skam,
de famler ved Svøbet med Hånden lam . . .

Men Barnet med Kronen ler fra sit Klæde —
det fødtes og døde for Verdens Glæde.

Kantate

ved et Studenter-Jubilæum.

(1895.)

KOR.

Da Napoleon Anno halvfjærs
vilde vise sig tapper som Kriger,
da man rundtom i Lande og Riger
skrev Artikler på Prosa og Vers,
da hos os — ja man talte vel dansk,
men besværligt og kun gennem Næsen,
og i Tivoli lød Marseillaisen —
Abonninerne sang den på fransk . . .

Da begav det sig — Brødre, begynd
kun at røre på Fødselsdags-Korken! —
da begav det sig nemlig, at Storken
drog os op af Latinskolens Dynd.

Og den bar os forsigtig i Havn;
    alma mater blev først noget bange,
skaffe Vugge og Bryst til så mange —
    men hun tog os dog kærlig i Favn.

Ellers var vi et nydeligt Kuld,
    endnu dunet på Hagen og Kinden,
af Begejstring og navnlig for Kvinden,
    for den nordiske, Barmen var fuld.
Man forsikred, at da vi et Døgn
    efter Fødslen blev døbte i Druen,
var der dem, hvem en Jomfru holdt Huen —
    men kanhænde, det bare var Løgn.

Selve Dåbsdagen glemmer vi ej.
    Det var Solskin og grønt i Skærsommer,
da vi muntre, med spækkede Lommer
    og Cigarer begav os på Vej.
Hos Traktøren vi greb i vor Barm,
    sang og talte bag Lysthusets Grene —
siden vandred vi hjæm i den sene
    Sommernat under Latter og Larm.

Ud på Høsten hang alle Mand i,
    alma mater tog Flokken i Skole,
og omkring Professorernes Stole
    blev vi oplært i Filosofi.

Der var dem, hvem den ikke bed på,
der var andre, den furede Panden;
men omsider ej mere hinanden —
Fakulteterne skilte — man så.

RECITATION.

Og der kom nye Tider,
de gamle lå på Bål;
rundtom i Åndens Verden
der sattes friske Mål.
Vi havde længe siddet
i Ro, med Døren stængt,
nu brød der frem et Uvær,
og Lås og Slå blev sprængt.

De store, fjærne Vidder
lå åbne for vort Blik;
og hvo, der vilde fare,
fik gøre nyt Bestik.
Det nytted ikke længer
at te sig gammelklog,
man måtte gå i Lære
pány som Skolepog.

Begyndelsen var Kaos
med Kimens ramme Dunst,
men siden faldt der Klarhed
på Videnskab og Kunst.
Der fremstod nye Mestre,
som pløjed Tankens Muld,
og vore Fædres Harpe
tog nye Strenges Guld.

Omkring os vågned Folket
og fylked sig som Hær;
der klang igennem Luften
et Gny af blanke Sværd.
Hver valgte sig sit Banner,
man stred med Ord og Pen —
en Kamp, hvor den, der fældes,
ved Kvæld står op igen.

Lad være, somme mene,
at Kampen gør Fortræd!
Det er dog vist en Lykke
at kunne være med.
Og slog vi skilte Lejre,
og tog vi tit en Tørn —
vi sidder dog som Brødre,
det samme Slægtleds Børn.

KOR.

Halløj du dér! Ja undskyld! Jeg tror, vi var dus.
»Bevares! Gener dig bare ikke!«
Så hæv dit Glas, du gamle, som dengang du var Rus,
og lad os på de fælles Minder drikke!

»Med Glæde du — men tilgiv, jeg husker ej dit Navn.«
Uhyre! Så skulde også Pokker —!
»Bi lidt . . Du hed jo Søren. Var sort som en Ravn.
Men hvor har du gjort af dine Lokker?«

Hvorfor vil du minde mig om Lokkens Forlis?
Man kan jo ej alle Ynder have.
Skønt dine har formeret sig i Lispundevis,
for du har gået hen og fået Mave.

»Såmænd. Det kan nok være. Men lad os, min Ven,
ej tale om disse gamle Skader.
Stød til og lad os tømme! Vor Ungdom farer hen.
Og begge er vi ikke mere Sprader.«

SOLO.

Der var så bold en Ridder, og han var bleven grå;
det græmmed dybt hans Hjærte, den Stund han først
det så.

I mange Dage sad han med Hånden under Kind;
da hændte det en Morgen, han axlede sit Skind.

Og ledte han sin Ganger for Borgeporten hen —
sin tabte Ungdom vilde han jage op igen.

Han red sig frem til Skoven, dér spillede en Hind;
den beded han ej længe, så fanged han den ind.

Der fløj en Falk i Luften, den bar så megen Il;
men Ridderen, han fæsted i Falkens Bryst sin Pil.

Så red han ud på Heden, hvor Søndenvinden randt;
sin Ganger god han spored og over Vinden vandt.

Men ak, sin Ungdom fanged den Herre aldrig ind!
Hun løber mere snelt end Hind og Falk og Sønden-
vind.

KOR.

Men lad kun løbe den Ungdommens Vår,
som bedst hun har lært!
Vi har dog set i de rindende År,
hvad Livet dybest er værdt.
Og drømmer vi ikke så ungt og lyst,
har Kampen gjort os til Mænd,
vi bærer med Mod til at vove en Dyst
Sværdet ved Lænd.

Den Ungdom har Blomster i skinnende Rad,
og Farven er skær;
mens Manddommen plukker sig Blad på Blad,
som ene voxer på Træer.
De Blomster visner. Den lystige Vår,
hun træder så stakket en Dans.
Men Bladene holder. Og aldrig forgår
Hæderens Krans.

Studenter! Brødre! Vi mødes ej her
ved Mindernes Grav.
Vi ved jo, at Livet på hver især
iblandt os endnu har Krav.

Så lad os, medens vi løfter vort Glas,
i Fællig slutte en Pagt
om trofast at holde, og hver på sin Plads,
standende Vagt.

Nytårsnat.

(En rød Port i Udkanten af Skoven. Bomhuset tilvenstre. Igennem Porten Udsigt til Havet. En gammel Mand kommer ridende på et Æsel over den sølede Skovvej, sammensunken med slukkede Öjne. På begge Sider af Æslet hænger store, tomme Sække. Idet han er ved at passere Bommen, kommer Bommanden farende ud i bar Skjorte.)

BOMMANDEN.

Hejda, stop! Hvor skal du hen?

DEN GAMLE.

Jeg forstår dig ikke, Ven.
Spørger du, hvor Rejsen gælder?

BOMMANDEN.

Hvad er det for tosset Snak!
Høre på, hvad Folk fortæller —
nej, jeg siger mange Tak.
Jeg har mer end nok at gøre
med at passe dem, som køre
her forbi ved Dag og Nat.

Alle skal jeg ha' dem fat,
presse dem for et Par Øre —
både dem, der sidder bredt,
magelig i fin Karosse,
Grever og Baroner — osse
dem, der har det altfor hedt
på en Kaffemølles Sæder . . .
Men jeg spørger ingen ad,
hvor de søger deres Glæder;
jeg er ganske ligeglad.

DEN GAMLE.

Gå nu ind, min gode Mand!
Du forkøler dig i Skjorten —
jeg skal selv nok åbne Porten . . .

BOMMANDEN.

Er du da fra din Forstand!
Jeg er ikke den, man snyder.
Først erlæg, hvad Taxten byder.

DEN GAMLE.

Gåder taler du endnu.
Hvad er Taxten? Hvem er du?
Må enhver ej have Lov
hvilken Vej, han vil, at tage?
Eller er du mon en Drage,
som bevogter denne Skov?

BOMMANDEN.

Har man nogen Tid hørt Mage!
Komme her og være grov,
kaste Skarn på Toldetaten,
prøve at bedrage Staten . . .

DEN GAMLE.

Så, lad det nu være godt!
Om du prajer nok så længe,
får af mig du ingen Penge;
jeg er ganske bankerot.

BOMMANDEN.

Du fixerer mig vist blot.
Det Gebyr er ingen Genstand.
Ellers kan jeg give Henstand,
til du kommer her igen.

DEN GAMLE.

Ak, det gør jeg aldrig, Ven!

BOMMANDEN.

Aldrig skal man aldrig sige.

DEN GAMLE.

Jo, for mig og mine lige
gælder Ordet, som det står.

BOMMANDEN.

Hvem er du?

DEN GAMLE.

Det gamle År.

BOMMANDEN.

Fy for Pokker! Ingen Stjærne,
særlig høj, du har hos mig;
og jeg vilde meget gærne
hjælpe til, du gik din Vej —
men som Bommand tør jeg ej.
Hæng dog derfor ej med Næbet.
Kan du høre Skrål og Skud?
Der er andre, som vil ud —
kanske tar de dig på Slæbet.

(Inde på Skovvejen kommer en stor Folkesværm dragende ned imod Bommen. De synger og afbrænder Fyrværkerisager.)

Ser jeg ikke dér en Flok
komme fra den gamle Bakke!
En og anden af dem nok
har for noget dig at takke,
skylder dig fra fordums Tid
og vil låne dig en Hvid.
Hejda, Folkens! Denne Herre
sidder her i Bommen fast —
mangler Penge destoværre.

EN GROSSERER.

Pengemangel er en Last.

EN PENSIONIST.

Ja, men under alts Fordyren . . .

EN FATTIGFORSTANDER.

Lad De mig få fat på Fyren!
Jeg er vant til alle Slags.

EN BARMHJÆRTIG SØSTER.

Man skal aldrig hjælpe strax.
Ingen kender denne Tigger.
Undersøg dog først hans Kår!
Sæt, han Børn og Kone slår,
sulter dem, mens selv han drikker . . .

EN FULD MAND.

Den Madam, hun er s'gu sikker.

EN STUDENT.
(til sin Kæreste).

Slip min Arm, du søde Mis!
Vestelommen vil jeg vende.
Pengene kan snart få Ende,
når ej Fatter er betids —
Heureka! Jeg fandt dog denne . . .

(Viser hende en Tiøre.)

KÆRESTEN
(til Studenten).

Gæm den, elskte Ferdinand!
Det er bedre, vi den sparer,
til vort Udstyr, ikke sandt?
Den er lille, men kontant,
og Kontanter er så rare.

EN POLITIASSISTENT.

Lad mig se på den Drabant,
hej, du dér, på Æslet sidder —
Dragten er et Fattiglems —
sig på Stedet, hvad du hedder!

DEN GAMLE.

Anno fire og halvfems.

(Stort Røre i Mængden. Råb og Skældsord. Drengene piber i Fingrene og brænder kinesiske Pistoler af. Der skydes med løst Krudt på den gamle. En Kælling slår en Potte på Bommandens Dør.)

GROSSEREREN.

Du vil tigge os om Penge,
du, et sådant usselt År!

EN EMBEDSMAND.

Ej du bedred vore Kår,
hårdt dertil vi kunde trænge.

DEN FULDE MAND.

Sjælden gav du mig en Tår!

EN STATISTIKER.

Vist det er, at ikke længe
har vi haft så slet et År!

DEN GAMLE.

Giv mig nu og lad mig fare,
voldte jeg så stor Fortræd!

ALLE.

Se at komme snart afsted!
Bommen dog du selv må klare.

DEN GAMLE.

Hør endnu et sidste Ord!
Han, der over Skyen bor,
sendte mig med Skænk og Gave
ned til denne arme Jord,
hvor man famler mellem Grave.
Og hans Ærende jeg gik,
tændte Solens klare Fakkel,
Stjærneblink på Himlens Bund,
vogted nøje Tid og Stund,
gjorde Vårens Livs-Mirakel,
redte Somrens Blomsterseng
over Ager, over Eng,
tjælded Skovens Tabernakel,
fyldte det med Fuglerøst,
gav tilsidst en frugtbar Høst.

Så hvis nu I fører Klage
over, hvad I bar i Hus,
gik i eders Stakke Mus,
måtte besk jer Brødet smage,
blev den sur, den Lykkens Vin,
I kredensed i jer Stue —
Skylden er dog ikke min,
sød jeg modned Stokkens Drue.

ALLE.

Hvad for noget? Vil han true?
Ud med dig, du Stodderprins!

DEN GAMLE.

Fare bort er jeg tilsinds.
Dog han selv, der kan befale,
han, som ned til Støvets Dale
éngang nådig bød mig gå,
har bestemt, at ej jeg må
rejse bort fra disse Skygger,
uden en af dem, som bygger
her så fjærnt fra Livets Væld,
én, som véd sig i min Gæld
og må tænke på mig længe,
vil betale Løsepenge . . .

Bragte jeg da ingen Held?

EN UNG, SORTKLÆDT PIGE
(trænger sig ud af Mængden).

Her er én, du skænked Lykke.
Mens du vide fòr om Land,
vandt jeg mig en Fæstemand,
fulgte ham så kort et Stykke,
lagde ham med Gråd i Muld —
vandt dog Lykkens dyre Guld,
det, som ingen Død kan kræve.
Gamle År, luk op din Næve!
Den er runken, grov og hård —
Løsnings-Skærv af mig du får,
fattigt Sølv af fattigt Eje . . .

Signet være dine Veje!

(Bommanden slår Porten op. Den gamle rider ud under Stilhed. Da han er ude på Vejen, vinker han ad den unge Pige og gør Plads til hende foran på Æslet. De sætter Kursen imod Havet og Skikkelserne falmer mod den stjærnelyse Himmel.

Så høres der inde fra Skoven Latter og Sang som af et Barn. Et Ryk i Flokken. »Det nye År.« — »Glædeligt Nytår!«)

Den 8de April 1899.

Efter Sædvane bærer
    det danske Folk
en Hyldest og Hilsen
    til sin gamle Konge,
der rank som en Yngling,
    trofast som den Mand,
han har været og er,
    sidder midt iblandt os —
bærer den højt
    som en skinnende Stråle,
der leger, leger med Guldæbler.

Længe har han levet
    og meget set.
Der oprandt Dage,
    også blandt de sidste

korte, skumrende,
    der fødte ham Sol —
andre, der druknede
    i Tåge og Slud
og lod ham sidde ensom
    og sorgfuld tilbage
med Hermelins-Kåbens
    Skarlagens-Skød
fuldt af de tungeste
    Tårers Regndryp . . .

Vi véd det, forstår det,
    hver Mand i hans Folk:
Idag vil vor Konge
    se sig om
forgæves for at finde
    det kæreste og bedste
Hjærte, der banked mod hans.
    Men det tør han tro,
at hvad han end har mistet
    og ikke mer kan favne —
Hjærter vil vor Konge aldrig savne.

Der bankedes hårdt —

Der bankedes hårdt på min Port inat.
  Jeg vågned. Det lød som Torden.
Så sprang jeg af Sengen, rev Vindvet op —
  det isned mig gennem Skjorten:
En Knokkelmand stod med Le på sin Ryg
  og grinede udenfor Porten.

Bestyrtet trak jeg mit Hoved ind.
  Den anden dernede skar Tænder.
Han slog i Porten og rusked dens Lås
  med hårde, klaprende Hænder.
Forgæves. Så satte han sig overskrævs
  og red på Trappens Gelænder.

Der led et Par Timer. Han flytted rundt.
  Ti Jærnet skar ham i Bagen.

Men hver Gang jeg voved at kige ud,
så nikked han snu, forslagen . . .
Da skred gennem Gaden en ensom Mand,
formummet under et Lagen.

Den anden studsed. Han så ikke mer
til mig og glemte at nikke.
Han sad og slugte den fremmede Mand
med mørke, grådige Blikke.
Men pludselig sprang han af Gitret ned
og slog ham om Halsen en Strikke.

Fornøjet gumlende slæbte han af
i Nattens Mørke med Rovet.
Den fremmede lod sagtmodigt og fromt
sig føre ved Enden af Tovet.
Jeg åbnede Døren og fulgte med
på Afstand angstfuldt benovet.

Vi vandrede gennem den ganske Stad,
hvis Gader lå natteøde,
til Kirkegården, hvor Stenene stod
med Navne på alle de døde.
Dér gabed en Grav, en frisk og ny —
min egen — mig tom imøde.

Men Knokkelmanden gik fløjtende frem
og så sig omkring i Haven.
På Stedet kasted han Le og Reb
og tog sin Fange i Kraven.
Der opstod en Kamp. De stredes en Stund.
Så tumled de begge i Graven.

De blev dér længe. Da rejste sig én —
ej den, jeg tænkte og trode . . .
Den fremmede stod dér, lys som en Gud,
med Øjne, milde og gode.
Jeg løb hen til ham, mens Solen randt op,
og faldt ham henrykt tilfode.

Påskelørdag 1899.

Vision.

Jeg så, og se: En uendelig Steppe,
bar som en Fælled, intet Krat, ingen Trær;
som Muldvarpeskud under Grønsværets Tæppe
af nedtrådte Tuer en talløs Hær . . .

Der svam et køligt Perlemorsskær
bebudende under den bleggrå Himmel;
ti Morgnen gryde, men uden en Strimmel
blånende Luft under Skyhvælvets Tag . . .

Det var Natten før den yderste Dag.

Langt ude i Heden på en af de lave,
prunkløse Tuer — de dødes Grave —
dvæled en Kvinde, ene, glemt.

Hun var sortklædt og sad med Ansigtet gæmt
i de koblede Hænders Blomsterbæger,

som drak hun en Lidelsens Kalk, en bred
og bundløs, der ej noget Hjærte kvæger . . .

Jeg så hende sidde — Minutter led —
og syntes, hun sad dér en Evighed.

Så kom der nogen. En Skikkelse dukked
op ved den vestlige Himmelrand,
hvor Natten endnu skygged og lukked . . .

Der nærmed sig langsomt en nøgen Mand
med et flammende, tveægget Sværd ved Låret.
Han lyste af Bleghed, lyste som skåret
i Gloriesølv på den mørke Grund . . .

Et Rædselens Veråb undslap min Mund!
Nu så jeg det først: Han var dødelig såret,
bedækket med Vunder fra Isse til Fod . . .
De Spor, han trådte, løb fulde af Blod . . .

Han vandred — jeg måtte mit Åsyn vende —
med slæbende Skridt, der aldrig fik Ende.

Så stod han dér, hvor den ensomme sad.
Hun løfted Hovedet, slog et Par blide,
forvågede Øjne op og bad
den sårede tage Plads ved sin Side.

»Du bløder, Broder?«

»Det må jeg vel.«

»Har Kampen da fundet dit Værge sløvere
end dine Fjenders?«

»Jeg faldt iblandt Røvere,
hvis Hu kun stod til at slå mig ihjæl.«

»Ja, ja, jeg forstår. Men, Broder, fortæl!
Hvor færdedes du? Hvor var du tilhuse?«

»Først stævned jeg did, hvor Folkene bruse
som Brændingen, lænket til Klippens Kam,
i Trældom og Mørke, i Last og Skam.
De råbte til mig, jeg hørte dem kalde . . .
Umuligt kunde jeg gå dem forbi!
Jeg var jo Sandheden, gjorde dem fri,
fik alle Lænker og Bånd til at falde.

Men da de så mig, skifted de Sind;
den nøgne Sandhed vendte de Ryggen.
Langt hellere prøve at friste Lykken
så godt, man formåde det, døv og blind,
end under Sandheds-Opklaringens Trusel
kun beholde tilbage sit Ansigts Blusel.«

»Og så?«

»Så stak jeg mit gode Sværd,

Befrielsens Mærke, påny i Balgen.
Det bider i Stene, det kløver Træer —
men sidder uhjælpelig fast i Talgen . . .
De var for fede, de trængtes for tykt,
de Mænd fra Torvet, som alle forlod mig,
jeg søgte andre, der bedre forstod mig,
de enkelte Sjæle, som uden Frygt
for Sandhedslyset, i Mørket jamrende,
beråbte sig på mig omkring i Kamrene.
Men da opløftede Mængden et Skrål,
de dømte mig både til Bål og Strikke —
jeg følte Tråddet af Tusinders Sål . . .
De tog mig, de slog mig og lod mig ligge.«

»Men se, du leved!«

»Jeg levede som
den blodige Sandhed og fandt mig Venner,
trofaste Venner, hvorhen jeg kom —
men oftest blandt dem, hvem Verden ej kender.
Forfølgelsen vedblev, den vexled blot.
Den nøgne Sandhed slog man tildøde,
den blodige Sandhed drog man imøde
med Gadeviser, med Latter og Spot.«

»Tung var din Skæbne, tung som en Kvindes,
der fremmed bærer sin Ensomheds Gru.«

»Der er da også de Trængsler, du mindes?«

»Ingen. Jeg kommer ingen ihu.
Ti fremmed, det kunde jeg aldrig blive;
min Gærning var det at ofre og give,
og se, jeg fandt overalt på min Vej
forladte Stakler at holde i Live . . .
Deres Trængsler var mine. Men egne? Nej.
Om en eller anden jeg bragte Lindring,
så meget desbedre. Jeg ved det ej.
Barmhjærtigheden er uden Erindring.«

Hun tav. Han også. Så sad de en Stund,
Barmhjærtigheden med sorgfulde Miner,
og Sandheden rank, med tillukket Mund —
en Mand, gennemstungen af tusind Piner.

Da steg der i Øst et luende Skær,
men ikke med Dæmrings-Rosernes Sødme,
det brændte og sved — en Vredesrødme . . .
Den nøgne sprang op med dragent Sværd
og pegede ud: »Se Tegnet dér!
Nu strækker jeg Seglen. Timen er inde.«

Så førte han gennem Luften et Hug!
Det klagede bag ham, der lød et Suk,
en Stønnen som fra en døende Kvinde . . .

Han vendte sig brat. For Gud, det var hende,
Barmhjærtigheden, hans Sværd havde ramt!

Hun lå på Graven med lukkede Øjne,
den højre Arm hviled i Græsset lamt,
den var som splintret, og frem ved den nøgne
Benpibe trængte en Strøm af Blod . . .

Bestyrtet knæled han ved hendes Fod,
så løfted han hende fra Tuekammen
og trykked et Kys på Søsterens Mund.

Men Bålet blussed ved Kimingens Grund,
der sivede blodige Pletter fra Flammen
op over Himlens morgengrå Bund.

De to blev stående Mund imod Mund —
det var tilsidst, som om de flød sammen . . .

Tåge.

Tågen ligger over Landet.
Ingen Himmel. Ingen Dag.
Ingen Sol af Morgenvandet.
Mørke for og Mørke bag.

Inde i de dunkle Kamre
synker Menneskenes Mod.
Hvorfor trælle i sin Bod?
Hvorfor høvle? Hvorfor hamre?
Hvorfor løbe træt sin Fod?
Altid spændes man i Sele,
altid skal man gå for Læs,
aldrig til det grønne Græs
langsmed Grøftekanten skele!
Og hvad er så vel det hele?
Ja, vi skal jo alle frem,

nå det største, få det meste —
og så går de allerfleste
bare neden om og hjæm.
Resten, som med Fynd og Klem
holder Kursen, véd sig vågen,
ser den under Tro og Tål
nogen Tid sin Banes Mål?
Arbejdsliv er Liv i Tågen.

Ruden dugges også dér,
hvor de unge Hjærter banker;
Mismod fylder deres Tanker:
Bristet Dagens Lykke-Skær.
Borte den, der før var nær.
Ak, hvor snart vor Lykke ødes!
Dukke frem af Tågen, mødes,
kastes i hinandens Favn
for en Stund derpå at stødes
ud i Mørket med et Savn,
ingen véd at give Navn.
Selv de få, der uden Ende
holdt hinandens Hænder fast,
selv for dem det største brast.
Lykken kræver nemlig tvende,
to i Ve og to i Værk,
men alene rundt vi flyde;
ingen, var han nok så stærk,

ejed Kræfter til at bryde
Ensomhedens Brynjesærk,
åbne Hjærtekammerlågen . . .
Lykken er en Drøm i Tågen.

Og den vise skyder træt
Pergamentet ud på Bordet:
Hvad er vrangt, og hvad er ret?
Hvo kan finde Løsningsordet?
Overalt den store Gåde,
som vi vil og skal forstå;
men alligevel — Gud nåde
den, der gør Forsøg derpå!
Han vil stirre i den grå
Tvivlens Tåge, til hans Øje,
blændet af hans Gransknings Møje,
lukker sig i Dødens Nat.
Aldrig får han Mærket sat
over Tanke-Isnings Vågen . . .
Sandheds Gang er Gang i Tågen.

Ude i den travle By
ligger Tågens klamme Sky,
slimer Fortovs Overfladen.
Folket famler gennem Gaden,

hver er henvist til sig selv,
knap en Fod hans Øje rækker;
ti omkring ham Disen lægger
fast og tæt et Klokkehvælv.
Nu og da som Skygger dukker
Skikkelser i Klokken frem,
mørke mod den hvide Em —
Klokkens Væg pány sig lukker.

Men det går ej altid glat.
Her i denne Tågens Nat,
gennem hvis Bassin af Dampe
ingen Gadens Buelampe
kaster blånende sit Skær,
rejser der sig fjærn og nær
Hundreder af Tomands-Kampe.
Allevegne Sammenstød.
Midt på Gaden, hvor de tunge
Vogne skovler Tågens Grød,
Vredesord og Skældsord runge.
Ingen sparer på sin Lunge.
De, som går forsigtig tæt
inde langs de våde Mure,
de, som går den gamle Skure
frem i Kraft af Fortovsret,
Hatten trykket dybt i Panden —
tørner voldsomt mod hinanden,

knubses, tar til Ben og Arm,
råber op og gør Alarm . . .

Og af Sammenstødets Smerte
voxer, før de skilles ad,
et forbitret Næstehad
op og fylder begges Hjærte:
»Dumme Dyr! Vil have Lov
til at rende rundt i Tåget
blind og døv, som om han sov!
Men se til, om ikke Fjoget
ender med at blive grov,
lave sig en Martyrglorie!
Hvor man kender den Historie!
Verden er forbandet slem.
Aldrig kan man slippe frem,
løbe lige ud ad Stregen,
altid er der én i Vejen,
én, som træder Næstens Tær,
og som dog for slig en Færd
helst endda vil se sig takket . . .
Pokker tage hele Rakket!

Ingen Himmel. Ingen Dag.
Ingen Sol af Morgenvandet.
Tågen ligger over Landet.
Mørke for og Mørke bag . . .

Hans Brøchner.

På Frueplads, med Blikket vendt
ærbødigt mod den gamle Ørn,
hvis Øje skuer Himlens Lys,
en Skare Russer — rene Børn.

De havde sovet mange År
på Skolebænke trindt omkring
i Landet over Pen og Bog
og kunde nærmest ingenting.

Nu stod de her — de fleste kom
fra en og anden Købstedby —
og drømte under Huen med
Kokarden på — den var så ny . . .

Men Timen slog. Den tunge Dør
til Visdoms Tempelhal gled op.
Beklemte op ad Trappen steg
Novicerne i sluttet Trop.

Det store Avditorium
blev hurtig fyldt til sidste Plads,
og her, hvor alting syntes kendt,
her følte man sig vel tilpas.

Ti her var atter Skolens Bænk,
af Buxers Bag poleret glat,
og Skolens Bord forskåret, just
som det, man havde nys forladt.

Med gamle Kammerater kom
en munter Passiar istand —
da pusled det ved Dørens Lås,
den åbnede sig for en Mand . . .

Og alle tav. Han skred forbi.
Han var af Middelhøjde, slank,
med gullig Teint, Moustache, Fip,
lidt skulderkrum, men ellers rank.

På Skolebænkene en Flok
Studenter, Russer — rene Børn.
Men på Katedret, stolt og klog,
i Blikket Himlens Lys — en Ørn.

Han var en Ørn med Næb og Klør
og skåned ikke Skovens Vildt.
På denne grønne Ungdom lå
hans mørke Øje varmt og mildt.

Måske lidt fjærnt. En fremmed Fugl.
Han ligned ikke nogen dansk.
Hans strænge Holdning, mørke Lød
var ganske sydlandsk, næsten spansk.

Han førte sig med afmålt Ro,
tog fornemt hver en Form iagt,
var kræsen ej, men altid højst
pertentlig med sin Klædedragt.

På Talerstolen stod han stram,
var lutter Tanke, lutter Ånd,
og skjulte, ellers gestusfri,
en Hoste i sin højre Hånd.

Og Foredraget selv var tungt,
abstrakt i Formen, armt på Blod.
Hans Ord lød mere læst end sagt —
en Tale uden Talens Mod.

Tiltrods for alt, tiltrods for den
Jargon, der efter Hævd blev brugt,
hans Sætnings lange Åndedræt
bevinged Ordet, gav det Flugt.

De unge skrev. Og deres Pen
kom ikke hurtig nok afsted.
Jo mindre de forstod, desmer
nødvendigt at få alting med.

Der var da dem, der daglig hang
i Høresalens fjærne Krog,
og hvem dens dunkle Visdom blev
bestandig kun en lukket Bog.

Men der var andre, som med Held
af Talens Kilder havde øst,
for hvem han havde, denne Mand,
Tilværelsens Problemer løst.

Hvad bragte vel de ganske få,
der slog sig ved hans Fod til Ro
og lytted til hans kloge Ord,
så lyst et Syn, så stærk en Tro?

Besad han den Geniets Magt,
der løser Tidens bundne Trang,
der dræber gammelt, avler nyt
og baner Vej for Slægters Gang?

Så var det ej. Han ejed vel
Talent, men endnu mere Flid.
Som Tænker kun en Epigon,
han bunded i en svunden Tid.

I Hegels Skole fik han lært,
hvad aldrig af hans Tanke veg;
og derfor blev hans Ånd abstrakt,
hans Udtryksform forældet, bleg.

Dog viste denne stille Mand,
der rolig prøvede sin Dont,
til hver en Tid, i al sin Færd
en skarp Personlighedens Front.

Ti fra sin første Ungdom vant
at stævne frem i Trods og Tål,
han hærdedes, blev stærk og fast,
hans Hjærte trygt, hans Vilje Stål.

Og aldrig kneb han udenom,
som mange andre, når det gjaldt;
han stod urokkelig på sit —
en Mand, hvem Sandhed gik for alt.

Og er der anden Tro end hans,
blev andre større Sandhed vår,
Sandheden selv, den blev ved ham
de unges Hjærter dyrebar.

En bitterkold Decemberdag
på Grænsen af et gammelt År
var Gravkapellet jævnt besat
på Stadens gamle Kirkegård.

I Midten red en Kiste højt
på Katafalkens Saddelspænd,
og rundt om stod en lille Flok
af gamle, unge — lutter Mænd.

En Tæringssot, der År og Dag
den stille Tænkers Sundhed brød,
men ikke tog hans Arbejdskraft,
den havde sejret — han var død.

Nu lå han under Kistens Låg,
som under blege Blomster kvalt,
mens efter vanlig Sæd og Skik
ved Båren der blev sunget, talt.

Så tog de unge — de på hvem
den døde havde dybest Krav —
hans Kiste op og bar den ud
på Kirkegården til en Grav.

Og der var én, som ikke slap,
som hele Vejen holdt sig rank,
skønt mange andre bød sig til
og vilde gribe Kistens Hank.

Først da hans Mesters dyre Støv
var sænket ned i Gravens Skød,
fornam han sår sin højre Hånd
og fandt, den sad i blodigt Kød.

Ti ned om Kistens Sidefjæl
i brede Buer, tung og lang,
af Kristtjørnblade sammensat,
en vintergrøn Guirlande hang.

Og den, som bar sin Mesters Lig,
og fra hvis Hånd der pibled Blod,
han stirred i den åbne Grav
og smilte bittert, men forstod:

Kun Kristtjørn, ikke Lavrens Blad
omkring hans Lok, den Stund han fór,
kun Kristtjørns stive, stinde Torn
til Bolsterdun i Gravens Jord!

Sønden for Å.

I.

På Fåborg Damperens Dæk ombord
vi styrede op gennem Flensborg Fjord.

Det var mod Aften ved Midsommertide,
men råkoldt selv på den vindlæ Side.

Vi var ikke mange. En god halv Snes.
Omkring Kahytten slog Damerne Kres.

De pludred intimt om sig og Manden,
endskønt de slet ikke kendte hinanden.

Men alle, også en skikkelig jysk
Madame fra Silkeborg, talte tysk.

Hun blev beundret for Sprogtonens Ægthed,
for Udtrykkets rent famose Korrekthed.

En flensborgsk Frøken med Lampeskærms-Hat
fandt Folkemålet afskyelig plat.

Ak ja! De seven und seventig Gensen!
Formodenlig var hendes Efternavn Jensen.

Og dog, hun beholdt ej det sidste Ord.
Ved Sandager fik vi en Kalv ombord.

Den brølede — plat — af en kraftig Lunge
omkap med en elleve Måneders Unge.

Det var ikke morsomt at høre på,
man gav sine Råd og trøsted den små.

Forstår sig Barnet. Dog måtte man tåle,
at begge fremdeles blev ved at skråle.

Omsider blev Selskabets Tilvæxt enorm.
Ved Lyksborg toges Kahytten med Storm.

En Ruse af Børn med Mødre og Tanter —
der tyskedes rundt fra alle Kanter.

Så fór tilværs i den synkende Dag
for Flensborg det stribede Stormagtsflag.

Vi gik fraborde — Færden var fristet —
og stod i Landet, det Land, vi har mistet.

2.

Jeg gik fra Tarp til Smedeby
imellem grønne Hegn.
Den smalle Vej var gennemblødt
af Formiddagens Regn.
Det blæste koldt, fra Marken lød
de sultne Kragers Vræl —
jeg gik i stive fem Kvarter
og mødte ej en Sjæl.

Ved Smedeby Chauseen lod
omsider Blikket frit.
Forbi en Gård med Fanestang,
der grinte sort og hvidt.
Og på den åbne Landevej,
hvor intet Hus gav Ly,
jeg satte tappert Kursen op
mod Nord til Frørup By.

En Smertens Vej. Her trak vor Hær
sig bort en Vinterdag
i Blæst og Kulde, Sne og Is
med Fjenden på sin Bag.
Forkomne slingred tungt og trægt
Kolonnerne afsted . . .
I hvert Geled en Mand, for hvem
det kneb at humpe med.

Men disse bitre Minder om,
hvad Folket dengang led,
de gjorde Himlen dobbelt høj
og Vejen dobbelt bred.
På Gærdet stod et Egepur
og stred med Vinden trøst —
jeg plukked et Par Blade af
og stak dem på mit Bryst.

Imellem, når jeg pusted ud,
for Marchen faldt mig lang,
og når den barske Nordenvind
om Ørerne mig sang,
så trode jeg at høre Drøn
af Vognhjul, Gny af Kamp
og tusind sinkeklædte Skos
og Støvlers tunge Tramp.

Det led mod Aften. Mørket faldt,
og det blev hundekoldt.
Da gjorde ud for Sankelmark
jeg på Chauseen Holdt.
Tilvenstre lå et Monument
med Roser om sin Fod,
jeg blotted Hodet, så mig om —
her var det, Slaget stod.

Her stod det Slag, som tvætted af
Tilbagetogets Skam.
Histoppe Generalen sad
tilhest på Bakkens Kam.
Vort Fodfolk lå langs Gærdet ned
mod Søens frosne Rand —
da stormed Fjenden frem, det blev
en Kamp af Mand mod Mand.

Stilfærdigt åbned jeg et Led
i Monumentets Hegn,
krøb op og sad på Soklens Fod,
forblæst og våd af Regn.
Ti længe havde Stormen haft
med Skyerne sit Spil,
nu endte Legen med en Gråd,
der næsten hørte til . . .

Omsider brød jeg op og sled
påny min Pilgrimssko.
Jeg nåde mødig Oversø
og gæsted Byens Kro.
Dér drak jeg Kaffe. Værtens Søn,
en otte Års Krabat,
løb om og sang, og tænk engang:
»den tapre Landsoldat«.

3.

På Vejen op gennem Sundeved
jeg vandred i høj Skærsommer
med Pibe i Mund, med Kort i Hånd
og Kirsebær i mine Lommer.

Et underligt Land. Så fredeligt, frit.
Og dog så bastet og bundet.
Erobret for mere end tyve År
tilbage, men ikke vundet.

Som Landet, så jeg. Mit Hjærte var delt.
Det både brændte og blødte.
Men Kirsebærrene øste jeg ud
til alle de Børn, jeg mødte.

Der gik en skikkelig Kone etsteds
og sankede Hø langs Grøften.
Jeg spurgte om Vej. Hun afskar strax
på Forhånd al videre Drøften.

Ti Manden, som også var ivrig med
for Høets Bjærgning at sørge,
han gik derhenne — han vidste Besked,
ham kunde jeg bare spørge.

Jeg nærmed mig ham. En velvoxen Karl
med Arme som hos en Bryder
og med et Par Øjne, hvis vågne Blink
er egent for Sønderjyder.

Naturligvis havde hans Kone Ret,
han gjorde mig hurtig Rede.
Så kom vi i Snak om tysk og dansk,
om Kampen, som står hernede.

Og Synd at sige, han syntes forknyt,
hans Ord var bitre og ramme,
men Holdningen rank, i Øjnenes Bund
en trodsigt luende Flamme.

»For se« — han smøgede Ærmerne op
og flytted rundt med sin Rive —
»De draver vel å os æ Uniform,
men Ånden, den må de la' blive.«

Da kom i det samme en tysk Gendarm,
umådelig stram i Tøjet.
Han gik forbi os. Vi tav for en Stund
og fulgte ham begge med Øjet.

»Da goer æ Gendarm. Han er som en Kok.
Hvæ Dav i Hodet han flyr vos.
Vi sidder hæ dov. Vi svarer hvæ sit.
Hva vil de Skælmer så gyr vos.«

Ja »hva vil de gyr vos« — det Frimands Ord,
som fløj den Jyde fra Brystet,
har mangen Gang, når jeg tænkte med Sorg
på dem dernede, mig trøstet.

4.

To gamle i et Hus —
han humpende ved Stav,
hun snaksom og adræt —
to gamle ved en Grav.

På Graven, der har slugt
den bitte Haves Jord,
i Vedbend-Rammens grønt
en Sten med mange Ord.

Han kasted denne Grav
og rejste denne Sten,
hun digtede de Vers
bag Vedbend-Rankens Gren.

To gamle i et Hus —
han hjærtensgod og brav,
og hun en flink Morlil —
to unge i en Grav . . .

Ved Bøffelkobbel Skov,
dér stod de, da det gjaldt,
dér fandt de deres Død,
dér segned de og faldt.

»De blev dog ej forglemt« —
den gamle Kvindes Ord —
»vi tog dem op og fik
dem puttet pænt i Jord.

Og nu er denne Grav,
der gæmmer deres Ben,
vort Hjærtes bedste Skat
og vores Øjesten.«

Så greb hun til Farvel
min Hånd og tav en Stund.
I Øjet stod der Gråd,
det skjalv om hendes Mund.

»Hils nu det danske Folk,
det Folk, vi elsker højt,
og sig, vi døjer ondt
og har det ofte drøjt.

Men hvordan det så går,
hvor hårdt vi bliver klemt,
I må ej glemme os,
vi har jer aldrig glemt . . .«

Det danske Folk — man har
det ofte lille gjort;
men her, ved Kvindens Ord,
blev det mig altfor stort.

Dog, bære Hilsnen ud,
det tog jeg som en Pligt.
Jeg gør det, som jeg kan,
jeg prøver med et Digt...

5.

Land med unge Heltes Grave,
Land med tusind Kranses Flor,
Land, der pranger som en Have,
men hvor Rosen blodig gror,
Land med alle Mindets Bavner,
Land, vi elsker, Land, vi savner,
Land, der tog så tung en Dåb —
har du noget Fremtidshåb?

Trælsomt rinder År og Dage
under Fremmedmagtens Åg.
Den er stærk og vi for svage
til at føre Stormands Sprog.

Andre Tider, anden Lykke.
Stadig voxer Ørnens Klør —
Løvens Tand, den stolte, trygge
Løves, bider ej som før.

Hvorfra skal da Håbet komme?
Hvorfra tage Fremtids Mod?
For de små er Tiden omme,
råt de trædes under Fod.
Og den Slægt, der djærv, forvoven
kunde sætte hårdt mod hårdt,
som de gamle Træer i Skoven
fældes efterhånds, dør bort . . .

Men lad være, vi er Ymper,
stikker ikke højt i Sky,
lad der sidde mangen Stymper
rundt omkring i Land og By,
lad en fremmed Magt os trænge,
kyse os med Truselsråb —
leve gør vi, og så længe
der er Liv, er der dog Håb.

Priset hvert et Folkeminde,
Fortids Slægt os efterlod,
Livet er dog os, skal vinde
frem i os, vort Kød og Blod.

Lad os trostig krumme Hærden,
hvor det største står på Spil,
lad os vise hele Verden,
hvad som Folk vi duer til!

Dersom vi kan fylde Pladsen,
gøre Fyldest, gøre Gavn,
drukner vi dog ej i Massen,
slettes ej vort Folkenavn.
Livet ligger ej i Skrålet,
ikke i en tom Protest,
Folkeånden, Modersmålet
rækker længst og batter bedst.

Om vi håber? Ja, det gør vi,
vi, som på vor Stamme tror.
Håber stadig. Og det tør vi
uden Brug af stærke Ord.
Men om end vor Tale dæmpes,
ét skal siges højt og lydt:
For vor Frihed må der kæmpes
ufortrødent, uforknyt.

Dyre Frihed! Du, hvem Tåber
hilser kun med Angst og Spot,
du, på hvem de bedste håber —
du vil gøre Verden godt,

lære den, hvad knap kan nægtes,
men hvad dog bør være sagt:
Intet Folk kan kues, knægtes
ved den rå, brutale Magt.

Dyre Land, som nu må tømme
Smertens Kalk, vær uden Frygt!
Ej på Længsler, ej på Drømme
er vort Håb om Fremtid bygt.
Stærk er vistnok den, der slagter
Folk og Fæ for Tronens Hvælv,
stærkere end alle Magter
er omsider Folket selv!

Den Ridder, hans Lykke.

Solen slukket. Luften kold.
Alle Farver gustne.
Sneen slår sin Lagenfold
over Gærdets strakte Vold
og Søens Øjne brustne.
I den runkne Pil de slunkne
Kragers Stemmer rustne.

Dødt derude. Koldt og dødt.
Ingen milde Vinde.
Intet Bloster skinner rødt.
Intet Bær, der svulmer sødt,
på Grenen er at finde.
Markens Vidder uden Kvidder,
Somren selv et Minde.

Ude dødt. Og inde med,
    i min lave Stue.
Frosten farer grumt afsted,
gør den kælne Blomst Fortræd,
    der fylder Vindvets Bue.
Stormvinds-Hæren slukker hver en
    Brand i Arnens Lue.

Tyst som visne Blades Fald
    Døgnets Timer dryppe.
Lykken her er krank og skral,
Horset stamper hårdt på Stald
    og vrinsker for sin Krybbe —
gad nok gærne tørst i fjærne
    Brønde Mulen dyppe.

Bort herfra. Fra Kuld og Blæst,
    Fadebur og Køkken.
Selv jeg sadler op min Hest,
rider ud som til en Fest,
    ret og rank i Ryggen.
Hyp, min Ganger! Hyp, jeg fanger
    Solen, Somren, Lykken!

2.

Den åbne Hede med sortebrun Lyng,
og Hytters vanskabte Dværge.
Så dybe Skove. En rivende Flod —
min Hest må tjæne som Færge.
Tilsidst foran mig en blånende Krans
af fjærne, snedækte Bjærge.

På Vej til Dalen. Jeg følger en Elv,
der skumhvid fosser og flommer.
Det våres om mig. For Gangerens Hov
et Mylr af brogede Blommer.
Og luntende rider jeg Fod for Fod
til Landet med Sol og Sommer.

Tilværs jeg stiger med bankende Bryst
og sundhedsblussende Kinder
ad smalle Stier, der snegler sig rundt
langs Slugter og tårnhøje Tinder,
hvor Gletscherisen, der glitrer af Sol,
mit vagtsomme Øje blinder.

Der ligger Byer med Mure omkring,
med Kirker og stolte Paladser.
Jeg sætter mit mødige Hors på Stald
og vandrer på Gader og Pladser.
En Æventyr-Verden. Et frodigt Liv.
Jeg drukner i Folkets Masser.

Dybt inde i Sværmen et flygtigt Smil,
et Strejf af fyrige Blikke.
Den fremmede kommer og går igen,
man lader lidt Sol ham slikke.
For Solen er her og Sommeren med —
men Lykken, den finder han ikke.

3.

På åben Mark jeg sov i Nat
fra Kvæld til Morgentide.
Mit gode Hors stilfærdigt gik
og græssed ved min Side.

Da drømte jeg så sær en Drøm,
som aldrig jeg vil glemme.
Det tyktes mig, på Himlen stod
de tusind Stjærner fremme.

Mit Øje søgte hver og en,
som tindred hist, at fange.
Det svimled for mig, dér jeg lå,
de var mig altfor mange.

Da greb en Hånd om Himlens Flig
og rysted Klædets Sømme.
De tusind Stjærner brast og faldt
til Jord i stride Strømme.

Det var som Snefog — Sne ved Tø,
i Klump og Klynge presset.
Den hele grønne Mark blev hvid . . .
Så smelted de i Græsset.

Men på den tomme Himmel stod
endnu en enkelt Stjærne.
Den stråled klart, et prøvet Sølv,
ned til mig fra det fjærne.

4.

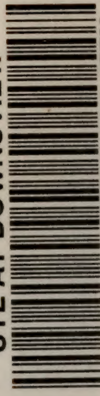
Hvordan jeg er vendt,
i Vest eller Øst,
den Stjærne har brændt
et Navn i mit Bryst . . .
Jeg byder Alverden Ryggen,
vil hjæm, tilbage til Lykken!

Jeg sadler min Hest,
jeg rider ved Nat —
den susende Blæst
har taget min Hat;
og Tjørnen, forbi jeg braser,
har flængt min Kappe i Laser.

Men Tab eller Tort,
jeg ænser det ej;
om lang eller kort,
jeg kender min Vej.
For Natten jeg ikke gyser,
ti hist står Stjærnen og lyser.

Den leder mig frem,
hver Nat er den ny;
den fører mig hjæm,
jeg øjner en By,
med Tårne og Spir, jeg kender,
med gamle Fjender og Venner.

Dér standser min Hest
foruden et Hus.
I Huset er Fest —
en Hånd med et Krus . . .
Og over så skær en Pande
jeg skuer min Stjærne stande.

UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 13 02 05 01 010 1